

2017 / 2018 навчальний рік
Факультет біолого-природничий

Рівень вищої освіти: перший бакалаврський

6.040102 Біологія*

шифр і назва спеціальності (напряму підготовки)

Цикл професійної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
	I	2	Грунтознавство	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Зміст дисципліни: Грунтознавство як наука. Процеси вивітрювання, ґрунтоутворюючі породи і мінеральна частина ґрунту. Ґрунт як компонент біосфери Землі. Морфологічна будова ґрунту. Ґрунтові колоїди та поглинальна здатність ґрунту. Рідка та газова фази ґрунту. Родючість ґрунту та шляхи його поліпшення. Роль мікроорганізмів у процесі ґрунтоутворення. Роль вищих рослин у процесі ґрунтоутворення. Тваринні організми та їх роль у ґрунтоутворюючому процесі. Антропогенні забруднення ґрунтів та їх наслідки. Генетична характеристика та сільськогосподарське використання ґрунтів. Ґрунти зони Полісся України, <u>Лісостепу України</u>, Степу України. Ґрунтовий покрив Карпатської та Кримської провінцій. Рекультивація та охорона ґрунтів від забруднень та ерозії. Викладач: канд. с-г. наук, ст. викладач Дрозд І.Ф.</p>	Біології та хімії

	I	2	Біологія ґрунтів	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Основи сільського господарства. Зміст дисципліни: Ґрунтознавство як наука. Методи дослідження у ґрунтознавстві. Місце та роль ґрунту в природі та діяльності людини. Суть ґрунтоутворного процесу. Фактори та умови ґрунтоутворення. Роль материнської породи та рельєфу у ґрунтоутворенні. Роль живих організмів у ґрунтоутворенні. Перетворення органічних речовин у ґрунті та процес гумусоутворення. Екологічне значення гумусу та регулювання його вмісту. Роль і значення води у природі та ґрунтових процесах. Мінералогічний та хімічний склад ґрунту. Жива фаза ґрунту. Взаємозв'язок ґрунтових мікроорганізмів і рослин. Азот, фосфор, калій у ґрунті та способи їх регулювання. Фактори та закономірності природної родючості ґрунтів. Викладач: канд. с-г. наук, ст. викладач Дрозд І.Ф.</p>	Біології та хімії
	II	4	Загальна ентомологія	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Зоологія. Зміст дисципліни: Короткий нарис історії розвитку та місце ентомології в системі природничих наук. Основні наукові та просвітні ентомологічні установи України. Морфологічні особливості комах. Розмноження та розвиток. Постембріональний розвиток. Поведінка комах. Розпізнавання і орієнтація. Ланцюгові рефлексії. Ключові стимули. Спілкування комах за допомогою хімічних, оптичних, звукових і тактильних подразників. Територіальна і статеві поведінка, розпізнавання особин свого виду. Форми піклування за нащадків. Роджини суспільних комах як унікальний засіб забезпечення існування виду. Хімічні та поведінкові засоби регуляції в сім'ї. Екологічні особливості комах. Адаптивні забарвлення та форми тіла. Пристосування до періодичних змін інтенсивності факторів. Зимівля і холодостійкість. Міграції комах. Географічне поширення комах. Роль комах в екосистемах. Біологічні основи охорони комах. Критерії внесення видів до червоних книг. Викладач: канд. біол. наук, доцент Стахів В.І.</p>	Біології та хімії

	II	4	Прикладна ентомологія	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Зоологія. Зміст дисципліни: Формування комплексів шкідників в агроценозах та лісових насадженнях. Засоби визначення кількісних показників стану популяцій шкідливих видів та їх прогнозування. Основні шкідники культурних рослин та лісових насаджень в Україні. Особливості ентомокомплексів шкідників закритого ґрунту та ботанічних садів. Біологічні основи основних засобів боротьби зі шкідниками. Інтродукція та акліматизація запилювачів. Формування синантропних ентомокомплексів. Форми паразитизму комах на людині і тваринах. Особливості життєвих циклів паразитів. Механічні та специфічні переносники. Основні захворювання людини та тварин, які переносять комах. Біологічні основи бджолярства та шовківництва. Принципи та методи ведення лабораторних культур. Викладач: канд. біол. наук, доцент Стахів В.І.</p>	Біології та хімії
	II	4	Загальна екологія	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Популяційна екологія, її завдання, значення. Поняття популяції. Географія популяцій. Територіальні закономірності популяцій. Внутрішньо популяційна структура. Динаміка популяцій. Екологія популяцій. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.</p>	Екології та географії Екології та географії
				<p>Кредити ЄКТС – 4 . Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Вступ. Раціональне використання та охорона природних умов і природних ресурсів. Мінерально-сировинні ресурси. Кліматичні ресурси. Земельні ресурси та їх використання. Біотичні ресурси, їх раціональне використання та охорона. Рекреаційні ресурси. Природоохоронні комплекси. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.</p>	

	II	4	Раціональне використання ресурсів	<p>Кредити ЄКТС – 4 . Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Популяційна екологія, її завдання, значення. Поняття популяції. Географія популяцій. Територіальні закономірності популяцій. Внутрішньо популяційна структура. Динаміка популяцій. Екологія популяцій. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.</p>	Екології та географії
	II	4	Анатомія внутрішніх органів	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид заняття – лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю – залік. Основа для вивчення - Анатомія людини. Зміст навчальної дисципліни: Предмет, історія, методи досліджень і значення анатомії внутрішніх органів людини. Характеристика систем організму на різних етапах онтогенезу. Орган. Система органів. Організм. Вчення про внутрішні органи – спланхнологія (splanchnologia). Анатомія травної системи людини. Анатомія дихальної системи. Анатомія сечостатевої системи людини. Анатомія ендокринної системи людини. Викладач : доц. канд. мед. наук Шипитяк Є. Г., викладач Матис В. М.</p>	Анатомії, фізіології та валеології

	II	4	Основи медичних знань	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид заняття – лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю – залік. Основа для вивчення - Анатомія людини. Зміст навчальної дисципліни: <i>Поняття про здоров'я, передхворобу і хворобу.</i> Визначення поняття «здоров'я». Перебіг та клінічні прояви хвороби; симптоми та синдроми. Діагностика захворювання, методи обстеження хворих. <i>Захворювання внутрішніх органів, невідкладні стани при них та перша медична допомога.</i> Основні захворювання серцево-судинної системи, невідкладні стани та характерна симптоматика при них. Основні захворювання органів дихання. Основні захворювання органів травлення. Захворювання нирок і сечовивідних шляхів. <i>Інфекційні хвороби, профілактика та перша допомога при них.</i> Інфекції дихальних шляхів. Основні дитячі інфекційні хвороби. Харчові токсикоінфекції. Хірургічна інфекція, особливості надання першої медичної допомоги. Гельмінтози людини та їх профілактика і лікування. <i>Перша медична допомога при екстремальних станах.</i> Знеболювання і реанімація. Реаніматологія. Десмургія (вчення про пов'язки). Кровотечі та перша медична допомога при них. Переливання крові. Характеристика надзвичайних ситуацій та перша медична допомога при них. <i>Травматизм та його види. Надання невідкладної допомоги при пошкодженнях і переломах.</i> Види травм. Рани та їх характеристика. Щелепно-лицьові пошкодження. Пошкодження живота. Опіки. Відмороження та переохолодження. Викладач : доц. канд. пед. наук Волошин О. Р., викладач Матис М. М.</p>	Анатомії, фізіології та валеології
	II	3	Психологія		Психології
	II	3	Психологія здоров'я		Психології
	II	4	Педагогіка		Загальної педагогіки та професійної

	II	4	Педагогічні технології		Загальної педагогіки та психології
	II	4	Основи флористики України	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Зміст дисципліни: Аналіз флори: систематичний, біологічний, еколого - фітоценотичний, географічний, ареалогічний. Характеристика флори України. Природна флора України як джерело ресурсних рослин. Охорона флори України. Рідкісні та зникаючі види у флорі України. Викладач: канд. с-г. наук, доцент Павлишак Я.Я.	Біології та хімії
	II	4	Рослинність України	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Зміст дисципліни: Закономірності просторового розподілу рослинного покриву. Типи рослинності України. Еколого - фітоценотична класифікація. Ботаніко-географічне районування України. Класифікація рослинності України. Школи класифікації рослинності в Україні, методологічні відмінності. Характеристика найпоширеніших класів рослинності України. Рідкісні рослинні угруповання України. Викладач: канд. с-г. наук, доцент Павлишак Я.Я.	Біології та хімії
	III	5	Паразитологія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Зоологія. Мікробіологія з основами вірусології. Зміст дисципліни: Зміст, обсяг, завдання, принципи боротьби. Дегельмінтизація. Морфологія паразитологічних найпростіших (токсоплазмоз, балантидіоз, трихомоноз). Морфологія трематоди (фасціольоз тварин та його діагностика, сучасні методи профілактики). Морфологія цистод (цистицеркози бовісний і целюлозний, ехінококоз). Морфологія нематод (аскаридоз, трихінельоз). Економічне і медико-санітарне значення, профілактика. Кліщі, Комахи: систематика, морфологія, біологія збудників. Методи діагностики. Викладач: канд. біол. наук, доцент Стахів В.І.	Біології та хімії
	III	5	Прикладна ботаніка вищих рослин	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Ботаніка. Зміст дисципліни: Історія культивування рослин. Інтродукція рослин як основний шлях збагачення рослинних ресурсів. Теорії і методи інтродукції рослин. Закономірності походження та еволюції культурних рослин. Основні групи	Біології та хімії

			культурних рослин. Карантинна служба як представник економічної безпеки держави. Інвазійні та карантинні рослини. Лікарські рослини у медичній практиці. Використання рослин у моніторингових дослідженнях. Сучасні біотехнологічні підходи в отриманні трансгенних рослин. Промислове квітникарство. Збереження та раціональне використання фіторізноманіття. Викладач: канд. с-г. наук, доцент Павлишак Я.Я.	
III	5	Біологія індивідуального розвитку	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Цитологія. Гістологія. Анатомія людини. Зміст дисципліни: Предмет і методи БІР. Значення для сучасної біології та медицини. Передзародковий розвиток. Первинні статеві клітини. Проліферація клітин. Мітоз. Мейоз. Гаметогенез. Сперматогенез. Гаметогенез. Овогенез. Запліднення. Генетична детермінація статі. Дроблення. Гастрюляція. Ранній розвиток анамній. Ранній розвиток амніот. Механізми клітинної диференціації. Органогенез. Ріст органів і підтримання нормальної організації тканин. Постембріональний розвиток. Генетичні та еволюційні аспекти індивідуального розвитку. Викладач: канд. біол. наук, доцент Івасівка А.С.	Біології та хімії
III	5	Грунтова зоологія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Грунтознавство. Зоологія. Зміст дисципліни: Предмет і завдання ґрунтової зоології. Історія ґрунтової зоології. Взаємодія ґрунтових тварин із середовищем існування. Трофічні групи ґрунтових тварин. Тварини та ґрунтове повітря. Зоомікробіологічні ґрунтові комплекси. Загальна характеристика деяких груп ґрунтових тварин. Живлення. Вплив абіотичних факторів середовища. Адаптивні типи. Викладач: канд. біол. наук, доцент Кречківська Г.В.	Біології та хімії
III	5	Мікологія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Фізіологія рослин. Зміст дисципліни: Вступ. Мікологія в системі біологічних наук. Відділ Міксомікотові слизовики (Mucormycota). Відділ Плазмодіофоровікотові слизовики (Plasmodiophoromycota). Відділ Оомікотові гриби (Oomycota). Відділ Хітридіомікотові гриби (Chytridiomycota). Відділ Зигомікотові гриби (Zygomycota). Відділ Аскомікотові гриби (Ascomycota). Відділ Базидіомікотові гриби (Basidiomycota). Відділ Ліхенізовані гриби або Лишайники (Lichenophyta). Викладач: канд. біол. наук, доцент Кречківська Г.В.	Біології та хімії

	III	6	Екологія людини	Кредити ЄКТС – 3 . Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Вступ. Екологія особистості. Популяційна та расова структура людства Середовище існування людини. Вплив природних факторів навколишнього середовища на людину. Адаптація людини. Вплив людини на навколишнє середовище. Вплив на людину антропогенних екологічних факторів. Фактори здоров'я людини. Напрямки поліпшення здоров'я людини. Проблема психологічного перевантаження. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.	Екології та географії
	III	6	Екологія рослин і тварин	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Вступ до екології рослин. Основні поняття та закономірності екології особин (аутекологія рослин). Вплив води та ґрунту на рослини. Вплив світла та тепла на життєдіяльність рослин. Адаптації рослин до несприятливих умов навколишнього середовища. Фотосинтез – унікальна функція живих організмів. Основні концепції екології популяції рослин. Синекологія рослин. Рослини та біосфера. Фітоіндикація та фітомоніторинг. Природо-заповідний фонд України. Екологія тварин як наука. Екологічні фактори в житті тварин. Біотичні фактори в житті тварин. Екологія популяцій тварин. Екологія комах і риб. Екологія земноводних та плазунів. Екологія птахів та ссавців. Тваринний світ та його охорона. Викладач: професор, д.с.-г.н. Коник Г.С.	Екології та географії
	III	6	Фізичне виховання	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: анатомія і фізіологія людини, біологія, валеологія. Зміст дисципліни: Оздоровче і прикладне значення занять фізичною культурою і спортом. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки. Спорт в системі формування особистості. Основи атлетизму. Основи системи забезпечення працездатності та її відновлення засобами фізичної культури і спорту. Викладач: ст. викладач Мартиненко В.Ф.	Фізичного виховання
	IV	7	Ґрунтова мікробіологія	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ґрунтознавство. Мікробіологія та вірусологія. Зміст дисципліни: Зміст дисципліни:	Біології та хімії

				Предмет, проблеми і завдання ґрунтової мікробіології. Методи ґрунтової мікробіології. Ґрунтова мікрофлора. Мікроорганізми ґрунту та кругообіг речовин у природі. Розклад рослинних решток у ґрунті. Мікробіологічні процеси й формування родючості ґрунту. Викладач: канд. біол. наук, доцент Івасівка А.С.	
	IV	7	Фітопатологія	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Фізіологія рослин. Зміст дисципліни: Фітопатологія як наука, її завдання та методи досліджень. Грибні хвороби рослин. Бактеріальні хвороби рослин. Вірусні і мікоплазмові хвороби рослин. Неінфекційні хвороби рослин. Основні хвороби культурних рослин. Викладач: канд. с-г. наук, доцент Шпек М.П.	Біології та хімії
	IV	8	Основи флористики України	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Зміст дисципліни: Аналіз флори: систематичний, біологічний, еколого - фітоценотичний, географічний, ареалогічний. Характеристика флори України. Природна флора України як джерело ресурсних рослин. Охорона флори України. Рідкісні та зникаючі види у флорі України. Викладач: канд. с-г. наук, доцент Павлишак Я.Я.	Біології та хімії
	IV	8	Популяційна екологія	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Популяційна екологія, її завдання, значення. Поняття популяції. Географія популяцій. Територіальні закономірності популяцій. Внутрішньо популяційна структура. Динаміка популяцій. Екологія популяцій. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.	Екології та географії
	IV	8	Фізіологія онтогенезу	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Анатомія людини, Фізіологія людини і тварин, Вікова фізіологія та шкільна гігієна. Зміст навчальної дисципліни: Предмет і завдання фізіології онтогенезу, її місце в системі наукових знань. Загальні закономірності росту і розвитку організму. Онтогенез та філогенез опорно-рухового апарату людини. Онтогенез та філогенез центральної нервової системи Вища нервова діяльність, її становлення в процесі	Анатомії, фізіології та валеології

			<p>розвитку. Онтогенез та філогенез органів чуття Філогенез та онтогенез ендокринної системи Філогенез та онтогенез серцево-судинної системи Філогенез та онтогенез дихальної системи Філогенез та онтогенез органів травлення Філогенез та онтогенез сечостатевої системи</p> <p>Викладач: доц., канд. біол. н. Філь В.М.</p>	
IV	8	Фізіологія та гігієна харчування	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення – Анатомія людини, Фізіологія людини і тварин, Вікова фізіологія та шкільна гігієна, Валеологія. Зміст навчальної дисципліни: Фізіологія травлення. Органи травлення та система їх регуляції. Травлення у ротовій порожнині. Травлення у шлунку. Травлення у тонкому кишечнику. Травлення у товстому кишечнику. Резорбція харчових речовин та засвоєння їжі. Кількісний склад харчового раціону. Фізіологічні потреби людини в енергії. Обмін речовин та енергії. Енергетичні витрати організму та правила їх визначення. Якісний склад харчового раціону. Білки, їх склад та функції. Класифікація та характеристика харчових білків. Біологічна цінність білків. Жири, їх склад та функції. Класифікація та характеристика ліпідів. Вуглеводи, вітаміни та мінеральні речовини, їх класифікація та функції. Теоретичні аспекти харчування. Основні сучасні теорії харчування, наукові концепції вибіркового харчування, індивідуального і цілеспрямованого харчування. Альтернативні види харчування. Основи раціонального, лікувально-профілактичного та дієтичного харчування. Основні принципи організації раціонального, лікувально-профілактичного та дієтичного харчування. Режими харчування. Раціони лікувально-профілактичного харчування. Дієтичні продукти. Характеристика основних дієт. Харчова та біологічна цінність харчових продуктів та їх гігієнічна оцінка. Зернові продукти, їх склад та гігієнічні вимоги якості. М'ясо і м'ясні продукти, їх харчова, біологічна цінність та гігієнічна оцінка. Молоко і молочні продукти, їх харчова, біологічна цінність та гігієнічна оцінка. Риба і рибні продукти, їх харчова, біологічна цінність та гігієнічна оцінка. Харчові отруєння та їх попередження.</p>	Анатомії, фізіології та валеології

			<p>Класифікація харчових отруень. Харчові токсикоінфекції, їх загальна характеристика; сальмонельоз. Харчові мікробні токсикози: ботулізм, стафілококовий токсикоз. Отруєння грибами. Профілактика харчових отруень.</p> <p>Викладач: доц. канд. мед. наук Матрошилін О. Г.</p>		
Цикл загальної підготовки					
	IV	7	<p>Історія українського війська</p>	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Історія України. Зміст дисципліни: Організація княжого війська, флот княжих часів. Збройні сили Гетьманської України. Організація козацького війська. Оборонні споруди козаків. Флот України козацької доби. Українські військові формування в Російській та Австрійській імперіях у ХІХ ст. Українські Січові Стрільці. Військо Української Народної Республіки (1917 – квітень 1918 р.). Військове будівництво в Українській державі гетьмана П.Скоропадського. Збройні сили Директорії. Українська Галицька Армія. Злука УГА і армії УНР, їх стратегічне становище. Українські військово-морські сили в 1917 – 1920 рр. Українська військова організація та Організація українських націоналістів. Українські збройні формування в складі Червоної армії в 1920-і – 1930-і рр. Збройні сили Карпатської України. Українська Повстанська Армія. Українські військові формування в збройних силах Німеччини. Українці в складі Червоної армії. Розбудова Збройних Сил незалежної України. Відродження українського козацтва. Формування Національної Гвардії. Викладач: доцент, к.і.н. Медвідь О.В.</p>	<p>Нової та новітньої історії України</p>
	IV	7	<p>Етика і естетика</p>	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Закономірності функціонування моралі як суспільного явища та проблеми естетичного відношення людини до дійсності. Зміст дисципліни Місце етики в системі філософського і гуманітарного знання. Основні завдання етики по відношенню до свого предмету. Первісні форми регуляції людської поведінки. Поняття, функції, структура моралі. Мораль і право. Моральні проблеми національних відносин. Структура моральної свідомості. Моральні норми і принципи. Моральні мотиви і ціннісні орієнтації. Категорії моральної свідомості.</p>	<p>Філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного</p>

			Свобода дії, свобода вибору, свобода волі. Проблема співвідношення цілей і засобів діяльності. Моральність та спілкування. Моральні принципи спілкування. Моральна культура професійних відносин. Структура та предмет естетичного знання. Естетична діяльність та її форми. Естетична свідомість. Естетичні категорії як логічні моделі естетичної практики. Мистецтво як універсальна форма відображення її пізнання дійсності. Предмет, форма і зміст мистецтва. Види та функції мистецтва. Мистецтво та естетичне виховання. Творчий метод, стиль, напрямок. Викладач: доцент, к.ф.н. Янко Ж.В.	
IV	7	Етногеографія України	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: історія України, філософія. Зміст дисципліни: Теоретична та методологічна основа курсу, етногеографічна та геополітична характеристика України, етногеографічне районування України, географія розселення українців, які проживають за кордоном, етнічний склад населення України, етногеографічні процеси в Україні упродовж XX – початку XXI ст. Викладач: доц., к.філос.н. Костюк Л.Б.	культурології та мистецької освіти
IV	7	Правознавство	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: філософія, політологія, соціологія. Зміст дисципліни: Основи теорії держави. Основи теорії права. Основи конституційного права України. Основи трудового права України. Основи сімейного права України. Основи цивільного права України. Основи кримінального права України. Основи екологічного і земельного права України. Викладач: доцент, к.ю.н. Дмитришин Ю.Л.	Правознавства, соціології та політології
IV	7	Страховання	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: економічної теорія, мікроекономіка, макроекономіка. Зміст дисципліни: Страховання як наука. Необхідність, суть та роль страхування. Страховий фонд. Термінологія і класифікація у страхуванні. Організація і регулювання страхової діяльності. Договори страхування. Методи та системи страхування. Страховий ринок. Майнове страхування. Економічний зміст страхування майна громадян. Основні умови, особливості і види особистого страхування. Страховання відповідальності. Страховання підприємницьких ризиків. Фінансово-економічна діяльність страховика. Викладач: доцент, к.е.н. Чайка-Петегрич Л.Б.	Кафедра економічної кібернетики та інноватики

	IV	7	Україна в Європі і світі	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Зовнішньополітична діяльність і дипломатія Української держави від моменту проголошення незалежності до сьогодення. Зміст дисципліни: Вступ до курсу “Україна в Європі і світі”. Предмет і завдання. Становлення незалежної України як суб’єкта міжнародних відносин. Формування зовнішньої політики і міжнародне визнання незалежності України. Міжнародна політика України після розпаду СРСР. Створення СНД. Україна в системі економічно-фінансових організацій СНД. Взаємовідносини України з Російською Федерацією: проблеми та здобутки. Створення Організації Об’єднаних Націй та участь України в її роботі від часу заснування по сьогоднішній день. Відносини України з Євросоюзом, перспективні шляхи співпраці. Розвиток відносин України з НАТО. Взаємовідносини України з країнами Центрально-Східної Європи. Етапи налагодження зовнішньополітичних контактів України з державами Західної Європи. Близькосхідний та Азійський вектори зовнішньої політики України. Формування міждержавних дипломатичних зв’язків України із Сполученими Штатами Америки і Канадою. Викладач: доцент, к.і.н. Галик В.М.</p>	Всесвітньої історії
	IV	7	Філософія освіти	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: система освіти. Зміст дисципліни: Предмет філософії освіти. Природа педагогічного мислення. Виховання як предмет філософського аналізу. Душевно-духовні виміри педагогічного процесу. Зміст проблеми гуманізації та гуманітаризації освіти. Проблема цілісності освітнього процесу. Викладач: професор, д.ф.н. Возняк В.С., доцент, к.ф.н. Ткаченко О.А.</p>	Філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного

014 Середня освіта Біологія
шифр і назва спеціальності (напрямку підготовки)

Цикл професійної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
	I	2	Грунтознавство	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Зміст дисципліни: Грунтознавство як наука. Процеси вивітрювання, ґрунтоутворюючі породи і мінеральна частина ґрунту. Ґрунт як компонент біосфери Землі. Морфологічна будова ґрунту. Ґрунтові колоїди та поглинальна здатність ґрунту. Рідка та газова фази ґрунту. Родючість ґрунту та шляхи його поліпшення. Роль мікроорганізмів у процесі ґрунтоутворення. Роль вищих рослин у процесі ґрунтоутворення. Тваринні організми та їх роль у ґрунтоутворюючому процесі. Антропогенні забруднення ґрунтів та їх наслідки. Генетична характеристика та сільськогосподарське використання ґрунтів. Ґрунти зони Полісся України, <u>Лісостепу України</u>, Степу України. Ґрунтовий покрив Карпатської та Кримської провінцій. Рекультивация та охорона ґрунтів від забруднень та ерозії. Викладач: канд. с-г. наук, ст. викладач Дрозд І.Ф.</p>	Біології та хімії
	I	2	Біологія ґрунтів	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Основи сільського господарства. Зміст дисципліни: Грунтознавство як наука. Методи дослідження у ґрунтознавстві. Місце та роль ґрунту в природі та діяльності людини. Суть ґрунтоутворного процесу. Фактори та умови ґрунтоутворення. Роль материнської породи та рельєфу у ґрунтоутворенні. Роль живих організмів у ґрунтоутворенні. Перетворення органічних речовин у ґрунті та процес гумусоутворення. Екологічне значення гумусу та регулювання його вмісту. Роль і значення води у природі та ґрунтових процесах. Мінералогічний та хімічний склад ґрунту. Жива фаза ґрунту. Взаємозв'язок ґрунтових мікроорганізмів і рослин. Азот, фосфор, калій у ґрунті та способи їх регулювання. Фактори та закономірності природної родючості ґрунтів. Викладач: канд. с-г. наук, ст. викладач Дрозд І.Ф.</p>	Біології та хімії

	II	4	Мікробіологія з основами вірусології	Кредити ЄКТС – 6. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Цитологія. Зоологія. Зміст дисципліни: Концептуально-теоретичні засади науки. Історичні етапи розвитку науки та її біологічних галузей. Методологія наукових досліджень. Системність у науковому пізнанні. Наукова і технічна інформація. Винахідництво і раціоналізаторство в біології. Загальна методика наукової творчості. Організація науково-дослідної роботи у галузі біології. Основні вимоги до оформлення наукових робіт. Захист наукових робіт. Викладач: канд. біол. наук, доцент Івасівка А.С.	Біології та хімії
	II	4	Морфологія та фізіологія мікроорганізмів	Кредити ЄКТС – 6. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Зоологія. Ботаніка. Зміст дисципліни: Методи вивчення мікроорганізмів. Порівняльна характеристика еукаріотичної і прокаріотичної клітин. Хімічний склад і будова бактеріальної клітини. Основні морфологічні групи. Особливості будови та значення грибів. Фізіологія бактерій: типи живлення, дихання, ріст і розмноження, ферменти, живильні середовища. Принципи виділення та ідентифікації чистих культур бактерій. Участь мікроорганізмів у мінералізації органічних сполук, азотофіксації, утворення необхідних для рослин поживних речовин, утворенні гумусу, розкладанні ксенобіотиків Викладач: канд. біол. наук, доцент Івасівка А.С.	Біології та хімії
	II	4	Загальна екологія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Популяційна екологія, її завдання, значення. Поняття популяції. Географія популяцій. Територіальні закономірності популяцій. Внутрішньо популяційна структура. Динаміка популяцій. Екологія популяцій. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.	Екології та географії
	II	4	Раціональне використання ресурсів	Кредити ЄКТС – 4 . Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Вступ. Раціональне використання та охорона природних умов і природних ресурсів. Мінерально-сировинні ресурси. Кліматичні ресурси. Земельні ресурси та їх використання. Біотичні ресурси, їх раціональне використання та охорона. Рекреаційні ресурси. Природоохоронні комплекси. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.	Екології та географії

	II	4	Анатомія внутрішніх органів	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид заняття – лекції, лабораторні.</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік.</p> <p>Основа для вивчення - Анатомія людини.</p> <p>Зміст навчальної дисципліни:</p> <p>Предмет, історія, методи досліджень і значення анатомії внутрішніх органів людини. Характеристика систем організму на різних етапах онтогенезу. Орган. Система органів. Організм. Вчення про внутрішні органи – спланхнологія (splanchnologia). Анатомія травної системи людини. Анатомія дихальної системи. Анатомія сечостатевої системи людини. Анатомія ендокринної системи людини.</p> <p>Викладач : доц. канд. мед. наук Шипитяк Є. Г., викладач Матис В. М.</p>	Анатомії, фізіології та валеології
--	----	---	-----------------------------	--	------------------------------------

II	4	Основи медичних знань	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид заняття – лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю – залік. Основа для вивчення - Анатомія людини. Зміст навчальної дисципліни: <i>Поняття про здоров'я, передхворобу і хворобу.</i> Визначення поняття «здоров'я». Перебіг та клінічні прояви хвороби; симптоми та синдроми. Діагностика захворювання, методи обстеження хворих. <i>Захворювання внутрішніх органів, невідкладні стани при них та перша медична допомога.</i> Основні захворювання серцево-судинної системи, невідкладні стани та характерна симптоматика при них. Основні захворювання органів дихання. Основні захворювання органів травлення. Захворювання нирок і сечовивідних шляхів. <i>Інфекційні хвороби, профілактика та перша допомога при них.</i> Інфекції дихальних шляхів. Основні дитячі інфекційні хвороби. Харчові токсикоінфекції. Хірургічна інфекція, особливості надання першої медичної допомоги. Гельмінтози людини та їх профілактика і лікування. <i>Перша медична допомога при екстремальних станах.</i> Знеболювання і реанімація. Реаніматологія. Десмургія (вчення про пов'язки). Кровотечі та перша медична допомога при них. Переливання крові. Характеристика надзвичайних ситуацій та перша медична допомога при них. <i>Травматизм та його види. Надання невідкладної допомоги при пошкодженнях і переломах.</i> Види травм. Рани та їх характеристика. Щелепно-лицьові пошкодження. Пошкодження живота. Опіки. Відмороження та переохолодження. Викладач : доц. канд. пед. наук Волошин О. Р., викладач Матис М. М.</p>	Анатомії, фізіології та валеології
II	4	Основи флористики України	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Зміст дисципліни: Аналіз флори: систематичний, біологічний, еколого - фітоценотичний, географічний, ареалогічний. Характеристика флори України. Природна флора України як джерело ресурсних рослин. Охорона флори України. Рідкісні та зникаючі види у флорі України. Викладач: канд. с-г. наук, доцент Павлишак Я.Я.</p>	Біології та хімії

	II	4	Рослинність України	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Зміст дисципліни: Закономірності просторового розподілу рослинного покриву. Типи рослинності України. Еколого - фітоценотична класифікація. Ботаніко-географічне районування України. Класифікація рослинності України. Школи класифікації рослинності в Україні, методологічні відмінності. Характеристика найпоширеніших класів рослинності України. Рідкісні рослинні угруповання України. Викладач: канд. с-г. наук, доцент Павлишак Я.Я.</p>	Біології та хімії
--	----	---	---------------------	---	-------------------

091 Біологія (2 роки навчання)
шифр і назва спеціальності (напряму підготовки)

Цикл професійної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
	I	2	Грунтознавство з основами землеробства	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Зміст дисципліни: Розвиток ґрунтознавства як науки, його основні положення. Фазовий склад ґрунту. Морфологічна будова ґрунту. Ґрунтовий профіль та його морфологічні ознаки. Вивітрювання гірських порід, його форми та види. Загальні фізичні та фізико-механічні властивості ґрунтів. Водні властивості ґрунтів. Форми ґрунтового повітря та повітряно-фізичні властивості ґрунтів. Географічне розповсюдження та класифікація ґрунтів. Ґрунтово-географічне районування території України. Принципи класифікації ґрунтів. Будова профілю дерново-підзолистого ґрунту зони Полісся. Характеристика сірих лісових ґрунтів зони Лісостепу. Чорноземи Лісостепу України. Чорноземи Степу України. Каштанові ґрунти сухого Степу України. Склад і живлення рослин. Наукові основи живлення рослин. Умови життя сільськогосподарських рослин і способи їх регулювання в землеробстві. Бур'яни і заходи боротьби з ними. Сівозміни в землеробстві України. Обробіток ґрунту. Системи землеробства. Обробіток ґрунту. Системи землеробства. Викладач: канд. с-г. наук, ст. викладач Дрозд І.Ф.</p>	Біології та хімії

	I	2	Основи сільського господарства	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Зоологія. Зміст дисципліни: Сівозміни. Наукові основи сівозміни. Обробіток ґрунту. Наукові основи обробітку ґрунту. Насіння і сівба. Агрохімія як наука. Наукові основи живлення рослин. Класифікація добрив та особливості їх застосування. Кислотність ґрунтів та їх меліорація. Рослинництво як наука і галузь виробництва. Шкідники і хвороби культурних рослин та заходи боротьби з ними. Зернові культури. Бульбоплоди. Баштанні культури. Технічні культури. Овочеві культури. Плодові та ягідні культури. Основи розведення сільськогосподарських тварин. Основи годівлі сільськогосподарських тварин. Велика рогата худоба. Свинарство. Викладач: канд. с-г. наук, доцент Матис В.М.</p>	Біології та хімії
	I	2	Загальна екологія	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Популяційна екологія, її завдання, значення. Поняття популяції. Географія популяцій. Територіальні закономірності популяцій. Внутрішньо популяційна структура. Динаміка популяцій. Екологія популяцій. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.</p>	Екології та географії
	I	2	Раціональне використання ресурсів	<p>Кредити ЄКТС – 4 . Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Вступ. Раціональне використання та охорона природних умов і природних ресурсів. Мінерально-сировинні ресурси. Кліматичні ресурси. Земельні ресурси та їх використання. Біотичні ресурси, їх раціональне використання та охорона. Рекреаційні ресурси. Природоохоронні комплекси. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.</p>	Екології та географії

	II	4	Біотехнологія	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Молекулярна біотехнологія. Зміст дисципліни: Вступ. Предмет і значення біотехнології. Промислова мікробіологія. Промислові мікроорганізми. Селекція промислових штамів мікроорганізмів. Основи культивування мікроорганізмів. Основи біотехнологічного виробництва речовин і препаратів. Основи інженерної ензимології. Клітинні культури. Основи клітинної та ембріональної інженерії. Основи генної інженерії. Генно-інженерні методи конструювання мікроорганізмів. Генно-інженерні методи конструювання вищих організмів. Аналітична біотехнологія. Біонанотехнології. Економічні та соціальні аспекти в біотехнології. Викладач: доц., канд. біол. наук Клепач Г.М.</p>	Біології та хімії
	II	4	Основи біоінженерії	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Молекулярна біотехнологія. Зміст дисципліни: Вступ. Предмет і значення біоінженерії. Генна інженерія як наука. Конструювання та селекція рекомбінантних молекул ДНК. Маніпуляції з молекулами нуклеїнових кислот. Основи генної інженерії. Генно-інженерні методи конструювання мікроорганізмів. Генно-інженерні методи конструювання вищих організмів – рослин і тварин. Основи інженерної ензимології. Клітинна інженерія як наука. Методи клітинної інженерії. Ембріональна інженерія. Методи ембріональної інженерії. Білкова інженерія. Синтетична біологія. Викладач: доц., канд. біол. наук Клепач Г.М.</p>	Біології та хімії
	II	4	Фітопатологія	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Фізіологія рослин. Зміст дисципліни: Фітопатологія як наука, її завдання та методи досліджень. Грибні хвороби рослин. Бактеріальні хвороби рослин. Вірусні і мікоплазмові хвороби рослин. Неінфекційні хвороби рослин. Основні хвороби культурних рослин. Викладач: канд. с-г. наук, доцент Шпек М.П.</p>	Біології та хімії

	II	4	Основи флористики України	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Фізіологія рослин. Зміст дисципліни: Аналіз флори: систематичний, біологічний, еколого - фітоценотичний, географічний, ареалогічний. Характеристика флори України. Природна флора України як джерело ресурсних рослин. Охорона флори України. Рідкісні та зникаючі види у флорі України. Викладач: канд. с-г. наук, доцент Павлишак Я.Я.	Біології та хімії
	II	4	Заповідна справа	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Грунтознавство з основами землеробства. Зміст дисципліни: Заповідна справа як навчальна дисципліна. Організаційно-правові засади заповідної справи в Україні. Створення та проектування територій природно-заповідного фонду України. Природоохоронна діяльність на територіях та в об'єктах природно-заповідного фонду України. Структура та зонально-регіональні особливості природно-заповідного фонду України. Викладач: канд. біол. наук, доцент Кречківська Галина Володимирівна.	Біології та хімії
	II	4	Охорона природи	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Ботаніка. Зоологія. Зміст дисципліни: Охорона природи як інтегрована міждисциплінарна наука. Регулювання відносин суспільства з природою на сучасному етапі. Аспекти охорони природи. Охорона гідросфери. Охорона атмосфери. Охорона ґрунтів і надр. Охорона ландшафтів. Юридичні аспекти охорони природи. Значення у біосфері рослинного і тваринного світу та його охорона. Охорона природи і сучасна школа. Викладач: канд. біол. наук, доцент Кречківська Галина Володимирівна.	Біології та хімії
	II	4	Імунологія	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Цитологія з основами ембріології. Зміст дисципліни: Вступ. Основні напрямки сучасної імунології. Лімфоїдні органи і клітини. Резистентність організмів. Структура та властивості антитіл. Імуноглобуліни. Хімічна природа та імуногенність антигенів. Взаємодія клітин в імунній відповіді. Гормони і медіатори імунної відповіді. Види імунітету та імунодефіцитні стани. Викладач: канд. біол. наук, доцент Волошанська С.Я.	Біології та хімії

	II	4	Прикладна імунологія	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Гістологія з основами цитології та ембріології. Зміст дисципліни: Загальна імунологія. Аутоімунні процеси та аутоімунні захворювання. Вторинні імуннодефіцитні стани. Механізми імунних розладів за наявності інфекцій. Алергія та алергічні захворювання. Викладач: канд. біол. наук, доцент Волошанська С.Я.	Біології та хімії
	II	4	Еволюційне вчення	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Зоологія. Ботаніка. Зміст дисципліни: Основи еволюційного вчення. Історичний розвиток еволюційних поглядів. Основні положення еволюційного вчення Ч. Дарвіна. Сучасний етап розвитку еволюційних поглядів. Мікро- і макроеволюція. Роль палеонтології у вивченні історичного розвитку біосфери. Сучасна система органічного світу. Закономірності еволюції екосистем та біосфери. Сучасні уявлення про виникнення життя на Землі. Виникнення прокаріот. Особливості їх функціонування. Виникнення еукаріот. Формування наземних екосистем. Опанування живими організмами суходолу. Поява людини та її роль у біосфері. Антропогенез. Викладач: канд. біол. наук, доцент Стахів В.І.	Біології та хімії
	II	4	Теорія еволюції	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Зоологія. Ботаніка. Зміст дисципліни: Вступ. Історія розвитку еволюційних ідей. Органічна еволюція як об'єктивний процес. Методи вивчення еволюції. Вчення про мікроеволюцію. Проблеми макроеволюції. Еволюційний прогрес. Антропогенез. Проблеми і перспективи еволюційного вчення. Викладач: канд. біол. наук, доцент Стахів В.І.	Біології та хімії

	II	4	Вікова фізіологія та шкільна гігієна з основами валеології	<p>Кредити ЄКТС - 3 Вид заняття – лекції, практичні. Форма підсумкового контролю – залік. Основа для вивчення – Анатомія і фізіологія людини. Зміст навчальної дисципліни: Онтогенез як життєвий шлях індивідуума. Закономірності росту і розвитку людини. Вікові анатомо-фізіологічні особливості опорно-рухового апарату. Гігієна опорно-рухового апарату школярів. Вікові анатомо-фізіологічні особливості системи крові. Поняття про імунітет та його роль для здоров'я людини. Морфофізіологічні особливості будови і функції серцево-судинної системи. Гігієна серцево-судинної системи. Вікові анатомо-фізіологічні особливості будови і функції органів дихання. Гігієна дихальної системи. Анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей і підлітків. Гігієна органів травлення. Вікові особливості обміну речовин і енергії. Гігієнічні основи харчування дітей і підлітків. Вікові анатомо-фізіологічні особливості органів виділення у дітей і підлітків. Будова і функції шкіри. Невідкладна допомога при її пошкодженнях. Гігієна сечовидільної системи. Залози внутрішньої секреції, статеве дозрівання. Вікові анатомо-фізіологічні особливості будови та функції нервової системи. Вища нервова діяльність та її становлення в процесі розвитку дитини. Вікові анатомо-фізіологічні та гігієнічні особливості аналізаторів. Взаємодія сенсорних систем між собою. Гігієна навчально-виховного процесу і виробничої праці учнів. Гігієнічні вимоги до проектування та устаткування приміщень і територій навчальних закладів. Система профілактичних і соціальних заходів для збереження та зміцнення здоров'я учнів. Профілактика інфекційних захворювань. Надання долікарської допомоги при травмах, отруєннях, ураженнях електричним струмом та інших невідкладних станах людини. Викладач : проф. докт. мед. наук Флюнт І. С.</p>	Анатомії, фізіології та валеології
--	----	---	--	--	------------------------------------

II	4	Гігієна шкільного віку	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид заняття – лекції, практичні. Форма підсумкового контролю – залік. Основа для вивчення – Анатомія і фізіологія людини. Зміст навчальної дисципліни: Гігієна дітей та підлітків як галузь науки і практики. Історичні аспекти, перспективи розвитку. Біологічні і соціальні закономірності росту та розвитку дитячого організму. Методика комплексної оцінки стану здоров'я дітей та підлітків. Гігієнічна оцінка динаміки функціонального стану центральної нервової системи дітей та підлітків під впливом навчальної діяльності. Методика гігієнічної оцінки режиму дня дітей різного віку. Методика визначення функціональної готовності дитини до школи. Методика гігієнічної оцінки організації навчально-виховного процесу в закладах освіти. Методика гігієнічної оцінки організації фізичного виховання дітей і підлітків у навчально-виховних закладах. Методика гігієнічної оцінки факторів середовища виховання і навчання дітей та підлітків. Методика гігієнічної оцінки дошкільних і шкільних меблів. Методика гігієнічної оцінки організації харчування у дитячих і підліткових закладах. Викладач : доц. канд. пед. наук Волошин О. Р.</p>	Анатомії, фізіології та валеології
II	3	Молекулярна біологія	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Біотехнології. Зміст дисципліни: Основні поняття молекулярної біології. Матеріальні основи спадковості. Реплікація ДНК. Репарація ДНК. Рекомбінація ДНК. Транскрипція. Структурно-функціональна генетичного апарату. Біосинтез білків, їх структура і функції. Викладач: доц., канд.біол.наук Клепач Г.М.</p>	Біології та хімії

	II	3	Молекулярно-клітинна біологія	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Біотехнології. Зміст дисципліни: Структурно-функціональна організація клітин різного походження. Клітинний цикл, диференціювання й старіння клітин. Мітоз, мейоз, цитокінез. Організація макромолекул та надмолекулярних утворень. Процеси самозбирання надмолекулярних структур клітин. Структурно-функціональна генетичного апарату клітин. Експресія генів та їх регуляція. Взаємодія ядерного та пластомного геномів. Молекулярні механізми генетичних процесів у клітині. Принципи регулювання макромолекулярних функцій і процесів у клітині. Просторово-часова організація клітинного метаболізму та його регуляція. Методи молекулярної і клітинної біології та їх практичне застосування.. Викладач: доц., канд.біол.наук Клепач Г.М.</p>	Біології та хімії
--	----	---	-------------------------------	--	-------------------

014.07 Середня освіта (Географія)
шифр і назва спеціальності (напряму підготовки)

Цикл професійної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
1	I	2	Загальна цитологія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Зміст дисципліни: Клітина – структурно-функціональна одиниця живих організмів. Основні органели клітини, їх будова та біологічна роль. Основні положення сучасної клітинної теорії. Онтогенез клітин. Мітоз і мейоз. Обмін речовин та енергії в клітині. Поняття про віруси як неклітинну форму життя. Особливості будови клітин прокариотів і еукаріотів. Осмотичні явища в клітинах рослин. Тканини тваринних організмів, їх будова і функції. Багатоклітинний організм, як єдина інтегрована система здатна до саморегуляції. Викладач: доцент, к.б.н. Стахів В.І.	Біології і хімії
2	I	2	Клітинна біологія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Зміст дисципліни: Будова та функції клітини. Поверхневий апарат клітини. Вакуолярна система клітини (ендоплазматична сітка, апарат Гольджі). Облямовані пухирці. Лізосоми. Пероксисоми. Органоїди енергетичного обміну (мітохондрії, пластиди). Скоротливі структури цитоплазми та цитоскелета (мікрофіламенти, мікротрубочки, проміжні філаменти). Включення. Ядро (поверхневий апарат ядра, хроматин, хромосоми клітини, що діляться, ядерце). Відтворення клітин (мітоз, амітоз, мейоз). Диференціювання клітин. Епітеліальні тканини. Тканини внутрішнього середовища (кров і лімфа). Власне сполучна тканина. Волокниста сполучна тканина (пухка й щільна). Сполучні тканини зі спеціальними властивостями: ретикулярна, жирова, пігментна. Хрящові тканини. Кісткові тканини. М'язова тканина. Нервова тканина. Викладач: доцент, к.б.н. Стахів В.І.	Біології і хімії

3	II	3	Анатомія і фізіологія людини	<p>Кредити ЄКТС – 7. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: біологія, валеологія, основи медичних знань. Зміст дисципліни: Організм людини – єдине ціле. Будова і функції клітини. Особливості будови тканин, їх функції та локалізація в організмі. Анатомо-фізіологічні особливості опорно-рухового апарату. Скелет як частина опорно-рухового апарату людини. Сполучення кісток. Скелет голови та тулуба. Скелет верхніх і нижніх кінцівок. Будова м'язів. Основні групи м'язів людського тіла та їх робота. М'язовий тонус і контрактура. Види м'язового скорочення. Будова і властивості м'язів голови та шиї. М'язи тулуба та попереку, їх основні фізіологічні властивості. Будова і властивості м'язів верхніх та нижніх кінцівок. Морфофункціональні особливості системи крові. В'язкість крові, реакція крові, склад крові Осмотичний та онкотичний тиск крові. ШОЕ. Органи кровообігу. Будова і робота серця. Селезінка. Вади і хвороби серця. Гуморальна регуляція кровообігу. Особливості будови і функції органів дихання. Газообмін у легенях і тканинах. Хвороби органів дихання. Анатомо-фізіологічні особливості органів травної системи. Обмін речовин і енергії. Енергія харчування. Особливості видільної системи людини. Будова і функції нирок, кровопостачання нирок, процес сечоутворення. Регуляція діяльності нирок. Анатомо-фізіологічні особливості шкіри, її будова та функції. Хвороби шкіри. Залози внутрішньої секреції. Гормони, їх властивості та механізм дії. Вплив гормонів на ріст і розвиток організму. Нервова система. Особливості будови і функцій нервової системи. ВНД. Поняття про рефлекс, рефлекторну дугу, збудження і гальмування, іррадіацію й індукцію в ЦНС. Будова і функції спинного мозку. Відділи центральної нервової системи. Будова і функції головного мозку. Поняття про пізнавальну діяльність людини. Фізіологічні механізми, види та властивості уваги, пам'яті, емоцій. Типи ВНД. Сон та його гігієнічне значення. Фізіологія ендокринної системи людини. Аналізатори. Будова і функції зорового, слухового, нюхового, смакового і дотикового аналізаторів. Викладач: доцент, к.м.н. Шипитяк Є.Г.</p>	Анатомії, фізіології та валеології
---	----	---	------------------------------	---	------------------------------------

4	II	3	Морфологія та життєві процеси людини	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: анатомія людини, вікова фізіологія та валеологія. Зміст дисципліни: Вступ. Мотивація. Поведінкові реакції. Неспецифічна резистентність. Функціональна система за А.П. Анохіним. Ендокринна регуляція вісцеральних функцій. Емоційне забезпечення поведінкових реакцій. Морфо-функціональні особливості легенево-судинної системи. Морфо-функціональні особливості травної системи. Морфо-функціональні особливості видільної системи. Морфо-функціональні особливості статевої системи. Імунологічний контроль процесу травлення. Вища нервова діяльність та вісцеральні функції. Викладач: професор, д.м.н. Флюнт І.С.</p>	Анатомії, фізіології та валеології
5	II-III	4-5	Зоологія	<p>Кредити ЄКТС – 7. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Біологія. Зміст дисципліни: Роль тварин у природі і практичній діяльності людини. Підцарство Одноклітинні тваринні організми: загальна характеристика, будова і життєдіяльність, класифікація, значення у природі та житті людини. Підцарство Багатоклітинні тварини. Основні риси та походження багатоклітинних. Тип Хордові. Місце хордових у системі тваринного світу. Нищі хордові (Підтип Безчерепні, Підтип Личинковохордові, або Покривники). Підтип Хребетні, або Черепні (Надклас Безщелепні Клас Круглороті, Надклас Риби. Клас Хрящові риби. Клас Кісткові риби. Клас Земноводні, або Амфібії. Клас Плазуни, або Рептилії. Клас Птахи. Клас Ссавці) : загальна характеристика, географічне поширення, зовнішня і внутрішня будова, основні ароморфози, прогресивні особливості морфології та поведінки, розмноження і розвиток, еволюція, основні екологічні групи, біологічне значення, різноманітність та їх роль у природі та житті людини. Негативний вплив господарської діяльності людини на чисельність і видову різноманітність тварин. Заходи держави та громадських організацій по охороні тваринного світу. Викладач: доцент, к.б.н. Волошанська С.Я.</p>	Біології і хімії

6	II-III	4-5	Зоогеографія	<p>Кредити ЄКТС – 7. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Основа для вивчення: Географія. Біологія. Зміст дисципліни: Історичний розвиток зоогеографії. Основні історичні та сучасні напрямки. Фактори, які визначають поширення тварин. Острівні ефекти. Міграції тварин та їх значення для формування фаун. Розповсюдження видів всередині ареалу (мереживо ареалу). Завдання і принципи зоогеографічного районування. Великі підрозділи світової біоти (великі області – царства, підцарства). Специфічні особливості в районуванні прісних вод. Океанічна фауна та її районування. Представники фаун різних зоогеографічних областей світового океану.</p> <p>Викладач: доцент, к.б.н. Волошанська С.Я.</p>	Біології і хімії
---	--------	-----	--------------	--	------------------

6.040104 Географія

шифр і назва спеціальності (напрямку підготовки)

Цикл загальної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
	IV	7	Історія українського війська	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Історія України. Зміст дисципліни: Організація княжого війська, флот княжих часів. Збройні сили Гетьманської України. Організація козацького війська. Оборонні споруди козаків. Флот України козацької доби. Українські військові формування в Російській та Австрійській імперіях у ХІХ ст. Українські Січові Стрільці. Військо Української Народної Республіки (1917 – квітень 1918 р.). Військове будівництво в Українській державі гетьмана П.Скоропадського. Збройні сили Директорії. Українська Галицька Армія. Злука УГА і армії УНР, їх стратегічне становище. Українські військово-морські сили в 1917 – 1920 рр. Українська військова організація та Організація українських націоналістів. Українські збройні формування в складі Червоної армії в 1920-і – 1930-і рр. Збройні сили Карпатської України. Українська Повстанська Армія. Українські військові формування в збройних силах Німеччини. Українці в складі Червоної армії. Розбудова Збройних Сил незалежної України. Відродження українського козацтва. Формування Національної Гвардії. Викладач: доцент, к.і.н. Медвідь О.В.	Нової та новітньої історії України

2	IV	7	Етика і естетика	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Закономірності функціонування моралі як суспільного явища та проблеми естетичного відношення людини до дійсності. Зміст дисципліни Місце етики в системі філософського і гуманітарного знання. Основні завдання етики по відношенню до свого предмету. Первісні форми регуляції людської поведінки. Поняття, функції, структура моралі. Мораль і право. Моральні проблеми національних відносин. Структура моральної свідомості. Моральні норми і принципи. Моральні мотиви і ціннісні орієнтації. Категорії моральної свідомості. Свобода дії, свобода вибору, свобода волі. Проблема співвідношення цілей і засобів діяльності. Моральність та спілкування. Моральні принципи спілкування. Моральна культура професійних відносин. Структура та предмет естетичного знання. Естетична діяльність та її форми. Естетична свідомість. Естетичні категорії як логічні моделі естетичної практики. Мистецтво як універсальна форма відображення її пізнання дійсності. Предмет, форма і зміст мистецтва. Види та функції мистецтва. Мистецтво та естетичне виховання. Творчий метод, стиль, напрямок. Викладач: доцент, к.ф.н. Янко Ж.В.</p>	Філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного
3	IV	7	Етногеографія України	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: історія України, філософія. Зміст дисципліни: Теоретична та методологічна основа курсу, етногеографічна та геополітична характеристика України, етногеографічне районування України, географія розселення українців, які проживають за кордоном, етнічний склад населення України, етногеографічні процеси в Україні упродовж ХХ – початку ХХІ ст. Викладач: доц., к.філос.н. Костюк Л.Б.</p>	культурології та мистецької освіти
4	IV	7	Правознавство	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: філософія, політологія, соціологія. Зміст дисципліни: Основи теорії держави. Основи теорії права. Основи конституційного права України. Основи трудового права України. Основи сімейного права України. Основи цивільного права України. Основи кримінального права України. Основи екологічного і земельного права України. Викладач: доцент, к.ю.н. Дмитришин Ю.Л.</p>	Правознавства, соціології та політології

5	IV	7	Страховання	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: економічної теорія, мікроекономіка, макроекономіка. Зміст дисципліни: Страховання як наука. Необхідність, суть та роль страхування. Страховий фонд. Термінологія і класифікація у страхуванні. Організація і регулювання страхової діяльності. Договори страхування. Методи та системи страхування. Страховий ринок. Майнове страхування. Економічний зміст страхування майна громадян. Основні умови, особливості і види особистого страхування. Страхування відповідальності. Страхування підприємницьких ризиків. Фінансово-економічна діяльність страховика. Викладач: доцент, к.е.н. Чайка-Петегирич Л.Б.</p>	Кафедра економічної кібернетики та інноватики
6	IV	7	Україна в Європі і світі	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Зовнішньополітична діяльність і дипломатія Української держави від моменту проголошення незалежності до сьогодення. Зміст дисципліни: Вступ до курсу “Україна в Європі і світі”. Предмет і завдання. Становлення незалежної України як суб’єкта міжнародних відносин. Формування зовнішньої політики і міжнародне визнання незалежності України. Міжнародна політика України після розпаду СРСР. Створення СНД. Україна в системі економічно-фінансових організацій СНД. Взаємовідносини України з Російською Федерацією: проблеми та здобутки. Створення Організації Об’єднаних Націй та участь України в її роботі від часу заснування по сьогоднішній день. Відносини України з Євросоюзом, перспективні шляхи співпраці. Розвиток відносин України з НАТО. Взаємовідносини України з країнами Центрально-Східної Європи. Етапи налагодження зовнішньополітичних контактів України з державами Західної Європи. Близькосхідний та Азійський вектори зовнішньої політики України. Формування міждержавних дипломатичних зв’язків України із Сполученими Штатами Америки і Канадою. Викладач: доцент, к.і.н. Галик В.М.</p>	Всесвітньої історії

7	IV	7	Філософії освіти	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: система освіти. Зміст дисципліни: Предмет філософії освіти. Природа педагогічного мислення. Виховання як предмет філософського аналізу. Душевно-духовні виміри педагогічного процесу. Зміст проблеми гуманізації та гуманітаризації освіти. Проблема цілісності освітнього процесу. Викладач: професор, д.ф.н. Возняк В.С., доцент, к.ф.н. Ткаченко О.А.	Філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного
---	----	---	------------------	---	--

Цикл професійної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
1	III	5	Вікова фізіологія та шкільна гігієна	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальна цитологія та гістологія, екологія, психологія. Зміст дисципліни: Онтогенез як життєвий шлях індивідуума. Закономірності росту і розвитку людини. Вікові анатомо-фізіологічні особливості та гігієна опорно-рухового апарату. Вікові особливості системи крові. Поняття про імунітет та його роль для здоров'я людини. Морфофізіологічні особливості будови і функції серцево-судинної системи. Гігієна серцево-судинної системи. Вікові особливості будови і функції органів дихання. Гігієна дихальної системи. Вікова фізіологія та гігієна органів травлення. Вікові особливості обміну речовин і енергії. Гігієнічні основи харчування дітей і підлітків. Вікові особливості органів виділення у дітей і підлітків. Будова і функції шкіри. Гігієна сечовидільної системи та шкіри. Залози внутрішньої секреції, статеве дозрівання. Вікові анатомо-фізіологічні та гігієнічні особливості аналізаторів. Вікові анатомо-фізіологічні особливості будови та функції нервової системи. Вища нервова діяльність. Становлення в процесі розвитку дитини. Гігієна навчально-виховного процесу і виробничої праці учнів. Гігієнічні вимоги до проектування та устаткування приміщень і територій навчальних закладів. Викладач: професор, д.м.н. Флюнт І.С.	Анатомії, фізіології та валеології

2	III	5	Фізіологія харчування	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальна екологія, біологія, валеологія, морфологія та життєві процеси людини. Зміст дисципліни: Теоретичні аспекти харчування. Кількісний склад харчового раціону. Якісний склад харчового раціону. Основи раціонального харчування. Аліментарні хвороби. Нетрадиційні види харчування. Викладач: доцент, к.м.н. Матрошилін О.Г.	Анатомії, фізіології та валеології
3	III	5	Фізичне виховання	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: анатомія і фізіологія людини, біологія, валеологія. Зміст дисципліни: Оздоровче і прикладне значення занять фізичною культурою і спортом. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки. Спорт в системі формування особистості. Основи атлетизму. Основи системи забезпечення працездатності та її відновлення засобами фізичної культури і спорту. Викладач: ст. викладач Мартиненко В.Ф.	Фізичного виховання
4	III	5	Популяційна екологія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальна екологія, загальне землезнавство, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Популяційна екологія, її завдання, значення. Поняття популяції. Географія популяцій. Територіальні закономірності популяцій. Внутрішньо популяційна структура. Динаміка популяцій. Екологія популяцій. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.	Екології та географії
5	III	5	Біоекологія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальна екологія, основи екології. Зміст дисципліни: Вплив температури на життєві процеси організмів. Роль світла в житті організмів. Значення вологи для життєдіяльності організмів. Загальні принципи адаптації організмів. Популяція як біологічна система. Просторова структура популяцій. Статова, вікова та генетична структура популяції. Динаміка популяції. Біоценоз як біологічна система. Поняття екосистеми. Біосфера як глобальна екосистема. Біогеохімічні цикли в біосфері. Викладач: доцент, к.б.н. Стецула Н.О.	Екології та географії

6	III	5	Фізичне виховання	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: анатомія і фізіологія людини, біологія, валеологія. Зміст дисципліни: Оздоровче і прикладне значення занять фізичною культурою і спортом. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки. Спорт в системі формування особистості. Основи атлетизму. Основи системи забезпечення працездатності та її відновлення засобами фізичної культури і спорту. Викладач: ст. викладач Мартиненко В.Ф.</p>	Фізичного виховання
7	III	6	Охорона і раціональне використання водних та земельних ресурсів	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: метеорологія і кліматологія, географія, гідрологія. Зміст дисципліни: Предмет і завдання курсу. Водні ресурси і баланси. Використання водних ресурсів. Водогосподарське районування. Використання ресурсів малих річок. Облік і планування раціонального використання водних ресурсів. Водогосподарські комплекси і системи, їх формування та функціонування. Вплив водогосподарських заходів на довкілля. Техніко-економічне обґрунтування водогосподарських об'єктів і систем. Прогнозування та моделювання у водному господарстві. Охорона та відтворення водних ресурсів. Викладач: професор, д.с.-г.н. Дзюбайло А.Г.</p>	Екології та географії

8	III	6	<p>Охорона і раціональне використання рослинного і тваринного світу</p>	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: заповідна справа, біоекології, загальна екологія (та неоекологія). Зміст дисципліни: Вступ. Історія охорони рослинного світу. Рослинний світ як природний об'єкт. Ресурси флори України. Головні загрози рослинного світу. Правове забезпечення охорони та раціонального використання рослинного світу. Охорона та раціональне використання лісів. Анотований список рослин у національних та міжнародних червоних списках. Проблеми охорони рослинного світу за сучасних умов. Моніторинг біорізноманіття рослин. Тваринний світ як складова біологічних ресурсів і передумова життєдіяльності людства. Тваринний світ України. мисливські ресурси України. Господарська діяльність і тваринний світ. Охорона ресурсів тваринного світу України. Раритетна фауна та гарячі території. Законодавча база з питань охорони і раціонального використання тваринного світу в Україні. Міжнародна співпраця з питань охорони тварин. Проблеми охорони тваринного світу за сучасних умов. Предмет і завдання курсу. Водні ресурси і баланси. Використання водних ресурсів. Водогосподарське районування. Використання ресурсів малих річок. Облік і планування раціонального використання водних ресурсів. Водогосподарські комплекси і системи, їх формування та функціонування. Вплив водогосподарських заходів на довкілля. Техніко-економічне обґрунтування водогосподарських об'єктів і систем. Прогнозування та моделювання у водному господарстві. Охорона та відтворення водних ресурсів Викладач: доцент, к.б.н. Стецула Н.О.</p>	<p>Екології та географії</p>
---	-----	---	---	--	------------------------------

9	III	6	Охорона атмосферного повітря	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: основи с.-г. виробництва, біогеографія. Зміст дисципліни: Вступ. Атмосфера – газова оболонка Землі. Джерела природного забруднення атмосферного повітря. Джерела антропогенного забруднення атмосферного повітря. Вплив забрудненої атмосфери на земну поверхню і живі організми. Екологічні наслідки глобального забруднення атмосфери. Моніторинг атмосферного повітря. Значення атмосфери для життєдіяльності людини. Повітря – джерело кисню для окисно-відновних процесів. Контроль за станом атмосферного повітря. Сучасні підходи, нові методи і технології захисту атмосфери. Методи вимірювання параметрів атмосфери. Методи аналізу хімічного складу атмосфери. Методика розрахунку забруднення атмосферного повітря. Санітарно-захисна зона. Правове забезпечення в області охорони атмосферного повітря. Викладач: доцент, к.т.н. Сеньків В.М.</p>	Екології та географії
10	III	6	Мікробіологія та вірусологія	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Біологія. Зміст дисципліни: Предмет, проблеми і завдання мікробіології. Систематика прокариотів. Поняття про специфіку сучасних методів досліджень в мікробіології. Морфологія і ультраструктура прокариотичної клітини. Прокаріоти і еукаріоти. Ріст і розмноження прокариотів. Спороутворення у бактерій та його біологічний зміст. Вплив фізичних, хімічних та біологічних факторів на мікроорганізми. Живлення мікроорганізмів. Механізм надходження поживних речовин у бактеріальну клітину. Типи живлення. Бактеріальний фотосинтез. Процеси енергетичного обміну у бактерій. Бродіння. Аеробне дихання мікроорганізмів. Генетика мікроорганізмів. Генотипова і фенотипова мінливість. Генетичні рекомбінації у бактерій. Трансформація. Трансдукція. Кон'югація. Екологія мікроорганізмів. Мікрофлора води, повітря і ґрунту. Мікрофлора організму людини, тварин і рослин. Патогенні мікроорганізми. Імунітет. Класифікація і номенклатура вірусів. Бактеріофаги, фітофаги, зоофаги. Циркуляція вірусів у природі. Культивування і репродукція вірусів. Найпоширеніші вірусні хвороби людини, рослин і тварин. Викладач: канд. біол. наук, доцент Івасівка А.С.</p>	Біології і хімії

11	III	6	Імунологія	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Біологія. Зміст дисципліни: Вступ. Основні напрямки сучасної імунології. Лімфоїдні органи і клітини. Резистентність організмів. Структура та властивості антитіл. Імуноглобуліни. Хімічна природа та імуногенність антигенів. Взаємодія клітин в імунній відповіді. Гормони і медіатори імунної відповіді. Види імунітету та імунодефіцитні стани. Викладач: канд. біол. наук, доцент Волошанська С.Я.	Біології і хімії
12	III	6	Фізичне виховання	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: анатомія і фізіологія людини, біологія, валеологія. Зміст дисципліни: Оздоровче і прикладне значення занять фізичною культурою і спортом. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки. Спорт в системі формування особистості. Основи атлетизму. Основи системи забезпечення працездатності та її відновлення засобами фізичної культури і спорту. Викладач: ст. викладач Мартиненко В.Ф.	Фізичного виховання
13	IV	8	Основи медичних знань	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: анатомія і фізіологія, валеологія, психологія. Зміст дисципліни: Перша медична допомога при кровотечах. Десмургія. Рани. Перша медична допомога при пораненнях. Перша медична допомога при закритих ушкодженнях м'яких тканин. Перша медична допомога при травмах суглобів та кісток. Травматичний шок. Перша медична допомога при опіках та обмороженнях. Реанімація: принципи і методи. Перша медична допомога при нещасних випадках, отруєннях, гострих захворюваннях. Викладач: доцент, к.п.н. Волошин О.Р.	Анатомії, фізіології та валеології
14	IV	8	Популяційна екологія	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Популяційна екологія, її завдання, значення. Поняття популяції. Географія популяцій. Територіальні закономірності популяцій. Внутрішньо популяційна структура. Динаміка популяцій. Екологія популяцій. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.	Екології та географії

15	IV	8	Рекреаційна географія	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: географія, Загальне землезнавство, загальна екологія. Зміст дисципліни: Об'єкт і предмет рекреаційної географії. Завдання, методи дослідження рекреаційної географії, зв'язок з іншими науками. Основні поняття рекреаційної географії. Аксиоми. Теорії, які використовує рекреаційна географія. Закономірності та принципи рекреаційної географії. Загальні засади районування. Рекреаційне районування. Рекреаційне районування світу та України. Системи і комплекси. Територіальні рекреаційні системи. Територіальні рекреаційні системи України і світу. Поняття про географічні умови і ресурси. Рекреаційні ресурси. Рекреаційні ресурси України і світу. Загальні потреби суспільства. Рекреаційні потреби. Рекреаційні потреби в Україні і світі. Діяльність людини. Рекреаційна діяльність. Рекреаційна діяльність в Україні і світі. Викладач: доцент, к.г.н. Кучманіч Н.Г.</p>	Екології та географії
16	IV	8	Фітопатологія	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Ботаніка. Зміст дисципліни: Фітопатологія як наука, її завдання та методи досліджень. Грибні хвороби рослин. Бактеріальні хвороби рослин. Вірусні і мікоплазмові хвороби рослин. Неінфекційні хвороби рослин. Основні хвороби культурних рослин. Викладач: канд. с-г. наук, доцент Шпек М.П.</p>	Біології і хімії
17	IV	8	Мікологія	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Біологія. Зміст дисципліни: Вступ. Мікологія в системі біологічних наук. Відділ Міксомікотові слизовики (Mucoromycota). Відділ Плазмодіофоровікотові слизовики (Plasmodiophoromycota). Відділ Оомікотові гриби (Oomycota). Відділ Хітридіомікотові гриби (Chytridiomycota). Відділ Зигомікотові гриби (Zygomycota). Відділ Аскомікотові гриби (Ascomycota). Відділ Базидіомікотові гриби (Basidiomycota). Відділ Ліхенізовані гриби або Лишайники (Lichenophyta). Викладач: канд. біол. наук, доцент Кречківська Г.В.</p>	Біології і хімії

18	IV	8	Ґрунтова мікробіологія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: Мікробіологія та вірусологія. Зміст дисципліни: Предмет, проблеми і завдання ґрунтової мікробіології. Методи ґрунтової мікробіології. Ґрунтова мікрофлора. Мікроорганізми ґрунту та кругообіг речовин у природі. Розклад рослинних решток у ґрунті. Мікробіологічні процеси й формування родючості ґрунту. Викладач: канд. біол. наук, доцент Івасівка А.С.	Біології і хімії
19	IV	8	Геоботаніка	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: екологія рослин і тварин, рослинні угруповання Землі. Зміст дисципліни: Геоботаніка як наука. Вплив екологічних факторів на рослини та рослинні угруповання. Склад та структура рослинних угруповань. Динаміка рослинних угруповань. Класифікація рослинності. Ординація рослинних угруповань. Геоботанічне районування. Людина та її роль в зміні рослинного покриву. Викладач: професор, д.с.-г.н. Коник Г.С.	Екології та географії
20	IV	8	Лікарські рослини	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: систематика рослин, екологія рослин, біогеографія. Зміст дисципліни: Вступ. Фармакологічна сировина. Застосування лікарських рослин у лікуванні нервової системи. Лікарські рослини і способи їх використання при лікуванні захворювань серцево-судинної системи. Використання різноманітних лікарських рослин для лікування захворювань дихальної системи. Використання лікарських рослин для лікування захворювань сечовидільної системи. Використання лікарських рослин для лікування захворювання ендокринної системи. Лікарські рослини з діуретичними та проти набряковими властивостями. Лікарські рослини в лікуванні захворювань системи травлення. Лікування шкірних захворювань за допомогою лікарських рослин. Викладач: професор, д.с.-г.н. Дзюбайло А.Г.	Екології та географії

21	IV	8	Радіоекологія	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: біоекологія, екологія людини, техноекотологія. Зміст дисципліни: Радіоекологія як наука. Проблеми дозиметрії. Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Надходження радіонуклідів у екосистему. Вплив радіонуклідів на мікроорганізми. Вплив радіонуклідів на рослини. Вплив радіонуклідів на тварин. Вплив радіонуклідів на людину. Радіоемність екосистем. Міграція радіонуклідів в морських екосистемах. Міграція радіонуклідів у прісноводних екосистемах. Міграція радіоактивних елементів в наземних екосистемах. Міграція радіонуклідів в агроценозах. Радіоекологія міст. Концентрації в радіоекології. Радіоекологічна експертиза ядерних об'єктів. Радіоекологія радону. Викладач: доцент, к.т.н. Сеньків В.М.</p>	Екологія та географія
----	----	---	---------------	---	-----------------------

101 Екологія

шифр і назва спеціальності (напряму підготовки)

Цикл професійної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
1	I	2	Біогеографія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальна екологія, ландшафтознавство, геоморфологія, гідрологія, кліматологія, ґрунтознавство. Зміст дисципліни: Біогеографія як наука. Природне середовище. Структура природного довкілля. Вчення про біосферу. екологічні системи. факторіальна біогеографія. Ареалогічна біогеографія. Географічне та зоолого-ботанічне картографування. Кліматично-термічні пояси. Біогеографічне районування планети. Тропічний термічний пояс. Субтропіки. Помірно-теплі термічні пояси. Помірно-холодні термічні пояси. Холодні та полярні термічні пояси. Інтразональні ландшафти. Біогеографія морів та океанів. Біогеографія прісних водойм. Біогеографія України. Викладач: ст. викладач., к.г.н. Микитчин О.І.	Екології та географії
2	I	2	Географія рослин і тварин	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальна екологія, ландшафтознавство, геоморфологія, гідрологія, кліматологія, ґрунтознавство. Зміст дисципліни: Біогеографія як наука. Природне середовище. Структура природного довкілля. Вчення про біосферу. екологічні системи. факторіальна біогеографія. Ареалогічна біогеографія. Географічне та зоолого-ботанічне картографування. Кліматично-термічні пояси. Біогеографічне районування планети. Тропічний термічний пояс. Субтропіки. Помірно-теплі термічні пояси. Помірно-холодні термічні пояси. Холодні та полярні термічні пояси. Інтразональні ландшафти. Біогеографія морів та океанів. Біогеографія прісних водойм. Біогеографія України. Викладач: ст. викладач., к.г.н. Микитчин О.І.	Екології та географії

3	I	2	Геоботаніка	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: екологія рослин і тварин, рослинні угруповання Землі. Зміст дисципліни: Геоботаніка як наука. Вплив екологічних факторів на рослини та рослинні угруповання. Склад та структура рослинних угруповань. Динаміка рослинних угруповань. Класифікація рослинності. Ординація рослинних угруповань. Геоботанічне районування. Людина та її роль в зміні рослинного покриву. Викладач: професор, д.с.-г.н. Коник Г.С.	Екології та географії
4	I	2	Рослинні угруповання Землі	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: екологія рослин, загальна екологія. Зміст дисципліни: Геоботаніка – система знань про рослинний покрив. Фітоценоз, його властивості та ознаки. Флористичне районування Землі. Структурна організація фітоценозу. Екологія рослин та фітоценозу. Динаміка рослинності. Класифікація та ординація рослинності. Рослинність України та зональність її розподілу. Викладач: професор, д.с.-г.н. Коник Г.С.	Екології та географії
5	II	4	Біоекологія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: загальна екологія, основи екології. Зміст дисципліни: Вплив температури на життєві процеси організмів. Роль світла в житті організмів. Значення вологи для життєдіяльності організмів. Загальні принципи адаптації організмів. Популяція як біологічна система. Просторова структура популяцій. Статева, вікова та генетична структура популяції. Динаміка популяції. Біоценоз як біологічна система. Поняття екосистеми. Біосфера як глобальна екосистема. Біогеохімічні цикли в біосфері. Викладач: доцент, к.б.н. Стецула Н.О.	Екології та географії
6	II	4	Екологія рослинного і тваринного світу	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: загальна екологія, основи екології. Зміст дисципліни: Вплив температури на життєві процеси організмів. Роль світла в житті організмів. Значення вологи для життєдіяльності організмів. Загальні принципи адаптації організмів. Популяція як біологічна система. Просторова структура популяцій. Статева, вікова та генетична структура популяції. Динаміка популяції. Біоценоз як біологічна система. Поняття екосистеми. Біосфера як глобальна екосистема. Біогеохімічні цикли в біосфері. Викладач: доцент, к.б.н. Стецула Н.О.	Екології та географії

7	II	4	Лікарські рослини	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: систематика рослин, екологія рослин, біогеографія. Зміст дисципліни: Вступ. Фармакологічна сировина. Застосування лікарських рослин у лікуванні нервової системи. Лікарські рослини і способи їх використання при лікуванні захворювань серцево-судинної системи. Використання різноманітних лікарських рослин для лікування захворювань дихальної системи. Використання лікарських рослин для лікування захворювань сечовидільної системи. Використання лікарських рослин для лікування захворювання ендокринної системи. Лікарські рослини з діуретичними та проти набряковими властивостями. Лікарські рослини в лікуванні захворювань системи травлення. Лікування шкірних захворювань за допомогою лікарських рослин. Викладач: професор, д.с.-г.н. Дзюбайло А.Г.</p>	Екології та географії
8	II	4	Основи фітотерапії	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: систематика рослин, екологія рослин, біогеографія. Зміст дисципліни: Вступ. Лікарська сировина. Форми лікарських препаратів. Фізіологічно-активні речовини лікарських рослин, що використовуються для лікування захворювань нервової системи. Фізіологічно-активні речовини лікарських рослин при лікуванні захворювань серцево-судинної системи. Фізіологічно-активні речовини лікарських рослин, що використовуються для лікування захворювань дихальної системи. Фізіологічно-активні речовини лікарських рослин, що використовуються для лікування захворювань сечовидільної системи. Фізіологічно-активні речовини лікарських рослин, що використовуються для лікування захворювання ендокринної системи. Фізіологічно-активні речовини лікарських рослин, що використовуються в лікуванні захворювань системи травлення. Викладач: професор, д.с.-г.н. Дзюбайло А.Г.</p>	Екології та географії
9	II	4	Популяційна екологія	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Популяційна екологія, її завдання, значення. Поняття популяції. Географія популяцій. Територіальні закономірності популяцій. Внутрішньо популяційна структура. Динаміка популяцій. Екологія популяцій. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.</p>	Екології та географії

10	II	4	Демекологія	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Демекологія, її завдання, значення. Поняття популяції. Географія популяцій. Територіальні закономірності популяцій. Внутрішньо популяційна структура. Динаміка популяцій. Екологія популяцій. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.</p>	Екології та географії
11	II-III	4-5	Екологія рослин і тварин	<p>Кредити ЄКТС – 9. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: біологія, біогеографія, загальна екологія, ландшафтна екологія, охорона і раціональне використання рослинного і тваринного світу, природоохоронне законодавство, моніторинг довкілля, заповідна справа. Зміст дисципліни: Вступ до екології рослин. Основні поняття та закономірності екології особин (аутекологія рослин). Вплив води та ґрунту на рослини. Вплив світла та тепла на життєдіяльність рослин. Адаптації рослин до несприятливих умов навколишнього середовища. Фотосинтез – унікальна функція живих організмів. Основні концепції екології популяції рослин. Синекологія рослин. Рослини та біосфера. Фітоіндикація та фітомоніторинг. Природо-заповідний фонд України. Екологія тварин як наука. Екологічні фактори в житті тварин. Біотичні фактори в житті тварин. Екологія популяцій тварин. Екологія комах і риб. Екологія земноводних та плазунів. Екологія птахів та ссавців. Тваринний світ та його охорона. Викладач: професор, д.с.-г.н. Коник Г.С.</p>	Екології та географії

12	II-III	4-5	Основи фіто- та зооекології	<p>Кредити ЄКТС – 9. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: біогеографія, загальна екологія, ландшафтна екологія, охорона і раціональне використання рослинного і тваринного світу, природоохоронне законодавство, моніторинг довкілля, заповідна справа. Зміст дисципліни: Фітоєкологія як наука. Предмет і задачі екології рослин. Загальні принципи та поняття фітоєкології. Виникнення та розвиток фіто екології. Середовище. Екологічні фактори існування рослин (загальні положення). Світло як екологічний фактор. Температура як екологічний фактор. Вологість як екологічний фактор. Едафічні фактори. Вплив рельєфу на рослинні угруповання. Вплив вітру на рослини і їх угруповання. Біотичні фактори. Антропогенні фактори: вплив господарської діяльності на рослинні угруповання. Життєві форми рослин. Рослинні угруповання. Динаміка рослинного покриву. Ареали рослин, вчення про флору, основні типи рослинності. Рослинність України. Основи екології тварин. Тварини і середовище. Абіотичні фактори в житті тварини. Біотичні фактори в житті тварин. Популяційна організація тварин. Ланцюги живлення. Екологічні піраміди. Вплив антропогенних факторів на тварин. Охорона тваринного світу. Сучасні уявлення про природну систему тваринного світу. Викладач: професор, д.с.-г.н. Коник Г.С.</p>	Екології та географії
----	--------	-----	-----------------------------	--	-----------------------

6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування*

шифр і назва спеціальності (напряму підготовки)

Цикл загальної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
1	IV	7	Історія українського війська	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Історія України. Зміст дисципліни: Організація княжого війська, флот княжих часів. Збройні сили Гетьманської України. Організація козацького війська. Оборонні споруди козаків. Флот України козацької доби. Українські військові формування в Російській та Австрійській імперіях у ХІХ ст. Українські Січові Стрільці. Військо Української Народної Республіки (1917 – квітень 1918 р.). Військове будівництво в Українській державі гетьмана П.Скоропадського. Збройні сили Директорії. Українська Галицька Армія. Злука УГА і армії УНР, їх стратегічне становище. Українські військово-морські сили в 1917 – 1920 рр. Українська військова організація та Організація українських націоналістів. Українські збройні формування в складі Червоної армії в 1920-і – 1930-і рр. Збройні сили Карпатської України. Українська Повстанська Армія. Українські військові формування в збройних силах Німеччини. Українці в складі Червоної армії. Розбудова Збройних Сил незалежної України. Відродження українського козацтва. Формування Національної Гвардії. Викладач: доцент, к.і.н. Медвідь О.В.	Нової та новітньої історії України

2	IV	7	Етика і естетика	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Закономірності функціонування моралі як суспільного явища та проблеми естетичного відношення людини до дійсності. Зміст дисципліни Місце етики в системі філософського і гуманітарного знання. Основні завдання етики по відношенню до свого предмету. Первісні форми регуляції людської поведінки. Поняття, функції, структура моралі. Мораль і право. Моральні проблеми національних відносин. Структура моральної свідомості. Моральні норми і принципи. Моральні мотиви і ціннісні орієнтації. Категорії моральної свідомості. Свобода дії, свобода вибору, свобода волі. Проблема співвідношення цілей і засобів діяльності. Моральність та спілкування. Моральні принципи спілкування. Моральна культура професійних відносин. Структура та предмет естетичного знання. Естетична діяльність та її форми. Естетична свідомість. Естетичні категорії як логічні моделі естетичної практики. Мистецтво як універсальна форма відображення її пізнання дійсності. Предмет, форма і зміст мистецтва. Види та функції мистецтва. Мистецтво та естетичне виховання. Творчий метод, стиль, напрямок. Викладач: доцент, к.ф.н. Янко Ж.В.</p>	Філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного
3	IV	7	Етногеографія України	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: історія України, філософія. Зміст дисципліни: Теоретична та методологічна основа курсу, етногеографічна та геополітична характеристика України, етногеографічне районування України, географія розселення українців, які проживають за кордоном, етнічний склад населення України, етногеографічні процеси в Україні упродовж ХХ – початку ХХІ ст. Викладач: доц., к.філос.н. Костюк Л.Б.</p>	культурології та мистецької освіти
4	IV	7	Правознавство	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: філософія, політологія, соціологія. Зміст дисципліни: Основи теорії держави. Основи теорії права. Основи конституційного права України. Основи трудового права України. Основи сімейного права України. Основи цивільного права України. Основи кримінального права України. Основи екологічного і земельного права України. Викладач: доцент, к.ю.н. Дмитришин Ю.Л.</p>	Правознавства, соціології та політології

5	IV	7	Страховання	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: економічної теорія, мікроекономіка, макроекономіка. Зміст дисципліни: Страховання як наука. Необхідність, суть та роль страхування. Страховий фонд. Термінологія і класифікація у страхуванні. Організація і регулювання страхової діяльності. Договори страхування. Методи та системи страхування. Страховий ринок. Майнове страхування. Економічний зміст страхування майна громадян. Основні умови, особливості і види особистого страхування. Страховання відповідальності. Страховання підприємницьких ризиків. Фінансово-економічна діяльність страховика. Викладач: доцент, к.е.н. Чайка-Петегирич Л.Б.</p>	Кафедра економічної кібернетики та інноватики
6	IV	7	Україна в Європі і світі	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Зовнішньополітична діяльність і дипломатія Української держави від моменту проголошення незалежності до сьогодення. Зміст дисципліни: Вступ до курсу “Україна в Європі і світі”. Предмет і завдання. Становлення незалежної України як суб’єкта міжнародних відносин. Формування зовнішньої політики і міжнародне визнання незалежності України. Міжнародна політика України після розпаду СРСР. Створення СНД. Україна в системі економічно-фінансових організацій СНД. Взаємовідносини України з Російською Федерацією: проблеми та здобутки. Створення Організації Об’єднаних Націй та участь України в її роботі від часу заснування по сьогоднішній день. Відносини України з Євросоюзом, перспективні шляхи співпраці. Розвиток відносин України з НАТО. Взаємовідносини України з країнами Центрально-Східної Європи. Етапи налагодження зовнішньополітичних контактів України з державами Західної Європи. Близькосхідний та Азійський вектори зовнішньої політики України. Формування міждержавних дипломатичних зв’язків України із Сполученими Штатами Америки і Канадою. Викладач: доцент, к.і.н. Галик В.М.</p>	Всесвітньої історії

7	IV	7	Філософії освіти	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: система освіти. Зміст дисципліни: Предмет філософії освіти. Природа педагогічного мислення. Виховання як предмет філософського аналізу. Душевно-духовні виміри педагогічного процесу. Зміст проблеми гуманізації та гуманітаризації освіти. Проблема цілісності освітнього процесу. Викладач: професор, д.ф.н. Возняк В.С., доцент, к.ф.н. Ткаченко О.А.	Філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного
---	----	---	------------------	---	--

Цикл професійної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
1	III	6	Водне господарство	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: загальна екологія, фізика, техноекологія. Зміст дисципліни: Система водопостачання: основні поняття і визначення. Водоспоживання. Напори. Джерела водопостачання. Водозабірні споруди. Насоси і насосні станції. Основні процеси обробки води. Запасні та регулюючі ємності. Водоводи і водопровідні мережі. Викладач: доцент, к.т.н. Сеньків В.М.	Екології та географії
2	III	6	Гідроекологія	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: гідрологія; основи екології; загальне землезнавство. Зміст дисципліни: Вступ. Екологічна зональність гідросфери. Біологічні компоненти водних екосистем. Тепло масообмін через поверхню гідросфери. Гідрохімічні показники водних об'єктів. Популяції гідро біонтів. Гідробіоценози як біологічні системи гідросфери. Гідробіологічні вимірювання. Характеристика промислового використання природних вод. Токсичне забруднення та його наслідки для водних екосистем. Радіонуклідне забруднення водних екосистем. Якість води. Визначення фонових концентрацій хімічних речовин у водних об'єктах. Методи очищення стічних вод. Оцінка і раціональне використання водних ресурсів. Водні об'єкти України. Законодавче регулювання водоохоронної діяльності. Викладач: доцент, к.т.н. Сеньків В.М.	Екології та географії

3	III	6	Фізичне виховання	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: анатомія і фізіологія людини, біологія, валеологія. Зміст дисципліни: Оздоровче і прикладне значення занять фізичною культурою і спортом. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки. Спорт в системі формування особистості. Основи атлетизму. Основи системи забезпечення працездатності та її відновлення засобами фізичної культури і спорту. Викладач: ст. викладач Мартиненко В.Ф.	Фізичного виховання
4	IV	7	Методика використання комп'ютерної техніки в екології	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Зміст дисципліни: Будова та методика застосування КТ у різних сферах життєдіяльності. Використання комп'ютерних мереж та глобальної мережі Internet для пошуку дидактичних матеріалів. Освітні Інтернет ресурси з екології. Сучасні ТЗН та їх використання в екології. Навчальні комплекси та електронні підручники. Методика застосування комп'ютерних демонстрацій при вивченні екології. Специфіка використання тестових програм в екології. Статистичне опрацювання даних експерименту на комп'ютері. Викладач: ст. викладач, к.ф.-м.н Лешко Р.Я.	Економічної кібернетики та інноватики
5	IV	7	Утилізація побутових і промислових відходів	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: загальна екологія, фізика, хімія, техноекологія, екологія міських систем. Зміст дисципліни: Вступ. Утилізація побутових відходів. Утилізація відходів гірничо-видобувної промисловості. Утилізація відходів паливно-енергетичної, машинобудівної та металургійної промисловості. Переробка відходів неорганічних виробництв. Переробка відходів виробництва органічних продуктів. Утилізація відходів деревообробної та будівельної промисловості. Викладач: доцент, к.т.н. Сеньків В.М.	Екології та географії

6	IV	7	Екотоксикологія	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: біологія, хімія з основами біогеохімії, біохімія, біоекології. Зміст дисципліни: Вступ. Загальні питання екотоксикології. Токсикодинаміка і токсикокінетика екотоксикантів. Нагромадження і комбінована дія токсикантів. Біотичні токсини та їх роль в екосистемах. Характеристика токсичних техногенних речовин. Популяційна екотоксикологія. Викладач: доцент, к.б.н. Стецула Н.О.</p>	Екології та географії
11	IV	7	Лікарські рослини	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, лабораторні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: систематика рослин, екологія рослин, біогеографія. Зміст дисципліни: Вступ. Фармакологічна сировина. Застосування лікарських рослин у лікуванні нервової системи. Лікарські рослини і способи їх використання при лікуванні захворювань серцево-судинної системи. Використання різноманітних лікарських рослин для лікування захворювань дихальної системи. Використання лікарських рослин для лікування захворювань сечовидільної системи. Використання лікарських рослин для лікування захворювання ендокринної системи. Лікарські рослини з діуретичними та проти набряковими властивостями. Лікарські рослини в лікуванні захворювань системи травлення. Лікування шкірних захворювань за допомогою лікарських рослин. Викладач: професор, д.с.-г.н. Дзюбайло А.Г.</p>	Екології та географії

Хімія-Інформатика
шифр і назва спеціальності (напряму підготовки)

Цикл професійної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
	III	6	Демонстраційний експеримент у школі	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Неорганічна Зміст дисципліни: Навчальний хімічний експеримент, його класифікація навчального. Демонстраційний експеримент, його завдання, функції і види. Становлення та розвиток навчального хімічного експерименту у загальноосвітніх навчальних закладах. Техніка і методика демонстрування хімічного експерименту у старшій школі. Методичні підходи щодо вдосконалення техніки демонстраційного експерименту у старшій школі.. Безпечність у проведенні демонстраційного експерименту, його екологізація. Викладач: канд. біол. наук, доцент Ковальчук Г.Я.</p>	Біології та хімії
	III	6	Зміст хімічної освіти у середніх навчальних закладах	<p>Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Неорганічна хімія. Органічна хімія. Зміст дисципліни: Педагогічні закономірності навчального процесу з хімії у середній школі. Світоглядне спрямування вивчення хімії у середній школі. Зміст хімічної компоненти фахової підготовки майбутніх викладачів середніх навчальних закладів різних профілів навчання. Форми і методи організації навчального процесу з вивчення хімічних дисциплін у середніх навчальних закладах. Активні методи навчання учнів. Сучасні технології навчання хімії. Самостійна робота учнів з хімії. Моніторинг якості навчальних досягнень учнів. Викладач: канд. хім. наук, доцент Брюховецька І.В.</p>	Біології та хімії

	III	5	Фізичне виховання	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: анатомія і фізіологія людини, біологія, валеологія. Зміст дисципліни: Оздоровче і прикладне значення занять фізичною культурою і спортом. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки. Спорт в системі формування особистості. Основи атлетизму. Основи системи забезпечення працездатності та її відновлення засобами фізичної культури і спорту. Викладач: ст. викладач Мартиненко В.Ф.	Фізичного виховання
	III	5	Хімічний контроль об'єктів довкілля	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен Основа для вивчення: Неорганічна хімія. Органічна хімія. Зміст дисципліни: Проблеми екології в сучасному світі. Поняття про хімічний склад об'єктів довкілля та основні підходи до аналізу. Характеристика речовинного складу окремих об'єктів довкілля. Хімічні речовини у довкіллі та їх роль для живих організмів. Стандарти якості довкілля. Запобігання забрудненню довкілля. Відбір проб об'єктів довкілля. Загальні показники об'єктів довкілля. Огляд методів аналізу об'єктів довкілля. Викладач: канд. хім. наук, доцент Брюховецька І.В.	Біології та хімії
	III	5	Хімія навколишнього середовища	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен Основа для вивчення: Неорганічна хімія. Органічна хімія. Зміст дисципліни: Вступ. Поняття про навколишнє середовище. Хімія води: екологічні проблеми гідросфери та шляхи їх розв'язання. Хімія ґрунтів: екологічні проблеми ґрунтів та шляхи їх розв'язання. Хімія повітря: екологічні проблеми атмосфери та шляхи їх розв'язання. Хімія рослин. Хімічні джерела їжі. Людина в оточенні хімічних речовин. Викладач: канд. хім. наук, доцент Брюховецька І.В.	Біології та хімії
	III	6	Дослідження операцій та теорія ігор	Зміст дисципліни: Моделі в ДО. Переваги і недоліки використання моделей. Загальна постановка задач лінійного програмування та методи їх рішення. Динамічне програмування. Моделі динамічного програмування. Основні поняття теорії графів. Неорієнтовані та орієнтовані графи. Теорія ігор та матричні ігри. Постановка матричних ігор. Оптимізація одновимірних задач	Інформатики та ОМ

	III	6	ЕОМ в навчальному процесі	Зміст дисципліни: Програмоване навчання, його зміст та характерні ознаки. Структура та основні функції автоматизованих навчальних систем. Принципи розробки навчального програмного забезпечення. Використання СКМ на уроках хімії.	Інформатики та ОМ
	III	6	Фізичне виховання	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: практичні. Форма підсумкового контролю: екзамен. Основа для вивчення: анатомія і фізіологія людини, біологія, валеологія. Зміст дисципліни: Оздоровче і прикладне значення занять фізичною культурою і спортом. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки. Спорт в системі формування особистості. Основи атлетизму. Основи системи забезпечення працездатності та її відновлення засобами фізичної культури і спорту. Викладач: ст. викладач Мартиненко В.Ф.	Фізичного виховання
	IV	8	Токсикологічна хімія	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Неорганічна хімія. Органічна хімія. Зміст дисципліни: Токсикологічна хімія, її зміст, завдання, основні поняття. Токсикологічна хімія і токсикологія, їх взаємозв'язок. Основні розділи токсикології, їх зміст і завдання. Етапи становлення та розвитку токсикологічної хімії. Токсикологічна хімія в Україні. Визначення понять "отруєння" і "отрута". Загальні принципи класифікації отрут: за хімічною будовою, метою застосування (виробничим призначенням), за ступенем токсичності (гігієнічна), видом токсичної дії (токсикологічна), вибірковою токсичністю, за способами виділення з об'єктів біологічного походження. Сучасні методи аналізу, які застосовуються в хіміко-токсикологічних дослідженнях. Бойові отруйні речовини. Класифікація отруйних речовин за вибірковою токсичністю. Метаболізм. Вилучення та основні реакції якісного виявлення. Викладач: канд. техн. наук, доцент Прийма А.М.	Біології та хімії

	IV	8	Хімія барвників	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Неорганічна хімія. Органічна хімія. Зміст дисципліни: Історія створення та синтезу органічних барвників. Сировина для синтезу барвників. Класифікація барвників. Характеристики окремих барвників та їх використання. Санітарні вимоги щодо використання барвників. Викладач: канд. техн. наук, доцент Прийма А.М.	Біології та хімії
	IV	8	Демонстраційний експеримент в хімії	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Неорганічна хімія. Органічна хімія. Зміст дисципліни: Навчальний хімічний експеримент, його класифікація. Демонстраційний експеримент, його завдання, функції і види. Становлення та розвиток навчального хімічного експерименту у хімії. Техніка і методика демонстрування хімічного експерименту. Методичні підходи щодо вдосконалення техніки демонстраційного експерименту. Безпечність у проведенні демонстраційного експерименту, його екологізація. Викладач: канд. біол. наук, доцент Ковальчук Г.Я.	Біології та хімії
	IV	8	Зміст хімічної освіти у середньому навчальному закладі	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Неорганічна хімія. Органічна хімія. Зміст дисципліни: Педагогічні закономірності навчального процесу з хімії у середній школі. Світоглядне спрямування вивчення хімії у середній школі. Зміст хімічної компоненти фахової підготовки майбутніх викладачів середніх навчальних закладів різних профілів навчання. Форми і методи організації навчального процесу з вивчення хімічних дисциплін у середніх навчальних закладах. Активні методи навчання учнів. Сучасні технології навчання хімії. Самостійна робота учнів з хімії. Моніторинг якості навчальних досягнень учнів. Викладач: канд. хім. наук, доцент Брюховецька І.В.	Біології та хімії

Цикл загальної підготовки					
	III	5	Логіка	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: мислення. Зміст дисципліни: Предмет і завдання логіки. Логіка і мова. Поняття. Судження. Основні закони логіки. Умовивід. Логічні основи теорії аргументації. Проблема. Гіпотеза. Викладач: доцент, кандидат філософських наук Фоменко Л.К., ст. викладач кафедри філософії Сеньо Т.Ю.</p>	Кафедра філософії ім. професора В.Г. Скотного
	III	5	Правознавство	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: філософія, політологія, соціологія. Зміст дисципліни: Основи теорії держави. Основи теорії права. Основи конституційного права України. Основи трудового права України. Основи сімейного права України. Основи цивільного права України. Основи кримінального права України. Основи екологічного і земельного права України. Викладач: доц., юрид. н. Дмитришин Ю.Л.,</p>	Правознавства, соціології та політології
	III	5	Соціологія	<p>Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: філософія, історія, соціальна психологія. Зміст дисципліни: Соціологія як наука про суспільство. Виникнення і етапи становлення соціологічної науки. Організація і проведення соціологічного дослідження. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура суспільства. Соціологія особистості. Соціологія сім'ї. Соціологія молоді. Етносоціологія. Соціологія культури. Соціологія релігії. Соціологія освіти. Соціологія економіки. Соціологія праці та управління. Соціологія політики. Соціологія громадської думки. Викладачі: к. філос. н., доц. Мірчук І.Л.</p>	Правознавства, соціології та політології

	IV	7	Історія українського війська	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Історія України. Зміст дисципліни: Організація княжого війська, флот княжих часів. Збройні сили Гетьманської України. Організація козацького війська. Оборонні споруди козаків. Флот України козацької доби. Українські військові формування в Російській та Австрійській імперіях у ХІХ ст. Українські Січові Стрільці. Військо Української Народної Республіки (1917 – квітень 1918 р.). Військове будівництво в Українській державі гетьмана П.Скоропадського. Збройні сили Директорії. Українська Галицька Армія. Злука УГА і армії УНР, їх стратегічне становище. Українські військово-морські сили в 1917 – 1920 рр. Українська військова організація та Організація українських	Нової та новітньої історії України
	IV	7	Етика і естетика	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Закономірності функціонування моралі як суспільного явища та проблеми естетичного відношення людини до дійсності. Зміст дисципліни Місце етики в системі філософського і гуманітарного знання. Основні завдання етики по відношенню до свого предмету. Первісні форми регуляції людської поведінки. Поняття, функції, структура моралі. Мораль і право. Моральні проблеми національних відносин. Структура моральної свідомості. Моральні норми і принципи. Моральні мотиви і ціннісні орієнтації. Категорії моральної свідомості. Свобода дії, свобода вибору, свобода волі. Проблема співвідношення цілей і засобів діяльності. Моральність та спілкування. Моральні принципи	Філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного
	IV	7	Етногеографія України	Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: історія України, філософія. Зміст дисципліни: Теоретична та методологічна основа курсу, етногеографічна та геополітична характеристика України, етногеографічне районування України, географія розселення українців, які проживають за кордоном, етнічний склад населення України, етногеографічні процеси в Україні упродовж ХХ – початку ХХІ ст. Викладач: доц., к.філос.н. Костюк Л.Б.	культурології та мистецької освіти

	IV	7	Правознавство	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: філософія, політологія, соціологія. Зміст дисципліни: Основи теорії держави. Основи теорії права. Основи конституційного права України. Основи трудового права України. Основи сімейного права України. Основи цивільного права України. Основи кримінального права України. Основи екологічного і земельного права України. Викладач: доцент, к.ю.н. Дмитришин Ю.Л.</p>	Правознавства, соціології та політології
	IV	7	Страховання	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: економічної теорія, мікроекономіка, макроекономіка. Зміст дисципліни: Страховання як наука. Необхідність, суть та роль страхування. Страховий фонд. Термінологія і класифікація у страхуванні. Організація і регулювання страхової діяльності. Договори страхування. Методи та системи страхування. Страховий ринок. Майнове страхування. Економічний зміст страхування майна громадян. Основні умови, особливості і види особистого страхування. Страхування відповідальності. Страхування підприємницьких ризиків. Фінансово-економічна діяльність страховика. Викладач: доцент, к.е.н. Чайка-Петегрич Л.Б.</p>	Кафедра економічної кібернетики та інноватики
	IV	7	Україна в Європі і світі	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Зовнішньополітична діяльність і дипломатія Української держави від моменту проголошення незалежності до сьогодення. Зміст дисципліни: Вступ до курсу “Україна в Європі і світі”. Предмет і завдання. Становлення незалежної України як суб’єкта міжнародних відносин. Формування зовнішньої політики і міжнародне визнання незалежності України. Міжнародна політика України після розпаду СРСР. Створення СНД. Україна в системі економічно-фінансових організацій СНД. Взаємовідносини України з Російською Федерацією: проблеми та здобутки. Створення Організації Об’єднаних Націй та участь України в її роботі від часу заснування по сьогоднішній день. Відносини</p>	Всесвітньої історії

	IV	7	Філософії освіти	<p>Кредити ЄКТС – 2. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: система освіти. Зміст дисципліни: Предмет філософії освіти. Природа педагогічного мислення. Виховання як предмет філософського аналізу. Душевно-духовні виміри педагогічного процесу. Зміст проблеми гуманізації та гуманітаризації освіти. Проблема цілісності освітнього процесу. Викладач: професор, д.ф.н. Возняк В.С., доцент, к.ф.н. Ткаченко О.А.</p>	Філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного
--	----	---	------------------	--	--

Середня освіта (Хімія)
шифр і назва спеціальності (напряму підготовки)

Цикл професійної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
	I	2	Історія хімії	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Неорганічна хімія. Органічна хімія. Зміст дисципліни: Вступ. Атомістичні вчення давнини. Період алхімії. Теорія флогістону. Період зміцнення і розвитку наукової хімії. Роль хімії в житті суспільства. Викладач: канд. хім. наук, доцент Брюховецька І.В.	Біології та хімії
	I	2	Розвиток хімічної науки	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: Неорганічна хімія. Органічна хімія. Зміст дисципліни: Основні етапи розвитку неорганічної хімії: введення в хімію атомної теорії, молекулярного вчення, електрохімічна теорія Деві та дуалістична система Берцеліуса. Розвиток аналітичної хімії: якісний та кількісний хімічний аналіз, об'ємний аналіз, газовий аналіз, органічний аналіз, спектральний аналіз. Виникнення та розвиток органічної хімії. Виникнення та розвиток фізичної хімії. Розвиток хімічної науки у ХХ столітті. Викладач: канд. хім. наук, доцент Брюховецька І.В.	Біології та хімії
	II	4	Загальна екологія	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Популяційна екологія, її завдання, значення. Поняття популяції. Географія популяцій. Територіальні закономірності популяцій. Внутрішньо популяційна структура. Динаміка популяцій. Екологія популяцій. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.	Екології та географії

	II	4	Раціональне використання ресурсів	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: загальне землезнавство, загальна екологія, біологія, біогеографія. Зміст дисципліни: Вступ. Раціональне використання та охорона природних умов і природних ресурсів. Мінерально-сировинні ресурси. Кліматичні ресурси. Земельні ресурси та їх використання. Біотичні ресурси, їх раціональне використання та охорона. Рекреаційні ресурси. Природоохоронні комплекси. Викладач: доцент, к.б.н. Цайтлер М.Й.	Екології та географії
	II	3	Програмоване забезпечення ПЕОМ	Зміст дисципліни: Класифікація програмного забезпечення Архівація даних. Структура та призначення прикладного програмного забезпечення Системи управління базами даних. Антивірусні пакети Характеристика поширених пакетів СУБД. Можливості стандартних діалогових вікон та їх використання в прикладному програмному забезпеченні.	Інформатики та ОМ
	II	3	Архітектура ПЕОМ	Зміст дисципліни: Основи організації обчислювальних систем. Структура та принципи роботи комп'ютера, апаратне забезпечення, принцип побудови комп'ютерних мереж.	Інформатики та ОМ